

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, augusztus 17-én.

226. szám.

Egy idézet

... A parlament többségéből keletkezett, erre támaszkodó miniszteriummal szemben könnyű a korona helyzete. Ha az ily miniszterium iránya nem helyes, visszalép, új emberek veszik át a kormányt s a korona kompromittálása nélkül más uton lehet haladni. A... miniszteriumról azonban mindenki tudja, hogy nem a parlament többségének kifolyása, minélfogva mindazt, amit tesz, ő felségének tulajdonítják. Sokszorosan kell tehát ügyelnie minden cselekedetére. Már pedig nem lehet tagadni, hogy... eddigi iránya nagyon egyoldalú. Egy nemzetiség kedvéért megtagadja azt az alapot, melyen a jelenlegi monarchia szerveztetett s elidegeníti azt a nemzetiséget, amely iránt egy dicsőségtől környezett szomszéd nagy nemzet élénk részvétet érez."

(p—d.) Ezek a szavak pedig nem valamely magyar ujságból valók, nem magyar lapból, amelyekről odaát most azt írják, hogy „szinte forradalmi hangon írnak”. Hanem mondotta e szavakat a dualizmus egyik alkotója, a kiegyezés első miniszterelnöke, a monarchia külügyminisztere, gróf Andrássy Gyula 1871. október hó 18-án. S az az ur, akit imiggy aposztrofált ez a zseniális magyar ember, az Hohenwarth volt, akinek szintén voltak csehjei, aki szintén akarta azt, amit most gróf Thun akar, csak hogy nyíltabban és őszintébben akarta. Hohen-

warth nem okoskodott nyelvrendeletekkel és egyéb ilyen apróságokkal, amelyeknek csak háttérben láthatók a nagy politikai alakulatok. Ő egyszerűen megszerkesztette a fundamentalis artikulusokat s ezzel bevallotta teljes nyíltan, hogy ő nem dualizmust, hanem föderalizmust akar. Azzal ő is megelégedett, ha egyelőre az osztrák föderalizmussal szemben egy darabig fönnmarad a magyar egység. Utóvégre, Rómát se egy nap alatt építették. Sőt Hohenwarthnak is roppant nagy véleménye volt a magyar közjog nyúlóságáról, akár csak mai utódjának. Ő is meg volt győződve arról, hogy elbirja az 1867: XII. törvény-czikk Ausztriának minden vivisectióját.

Andrássy Gyula aztán megmagyarázta neki a dolgok állapotját, miként az fentebb olvasható és két héttel később a merész föderalisator fölvette a „Minister a. D.” nevet, hogy aztán már csak mint klub-czég szerepeljen a lapok hasábjain. Pallas-Athéne ezuttal is pókká változtatta Arasboét, aki az ő végtelen elbizakodottságában, meg tudatlanságában arra vállalkozott, hogy szebb vásznat sző, mint az istenasszony.

Ezek előrebocsátása után fel kell vetni azt a kérdést, vajjon elmondótak-e már újra gróf Andrássy Gyula szavai? Vajjon megértették-e már prágai Thun Ferenczcel, hogy bizony ő is menthetetlenül pókká leszen, ha bölcsőbb akar lenni, szebb vásznat akar szőni Deák Ferencznél, meg Andrássy Gyulánál?

Nem árt, ha kissé közelebből megnézi az ember, mennyire aktuális ma, amit huszonhét évvel ezelőtt Andrássy Gyula mondott.

Hogy gróf Thun Ferencz sem a parlament többségének kifolyása, azzal talán még az osztrák politikusok is tisztában vannak.

Sőt ha kissé szétnéznek, azt is megláthatják, hogy ma is van itt-ott hajlandóság a császárnak tulajdonítani, amit az ex-helytartó tesz, vagy nem tesz. Aki a német lapokat s kivált a német-nemzetiek folyóiratait figyelemmel kíséri, szomorúsággal láthatja, hogy milyen csuf kinövésai vannak már is annak a hitnek, amelyet akkoriban Andrássy oly hüen megrajzolt.

Azt nem lehet eltagadni, hogy gróf Thun iránya tényleg egyoldalú egy kissé, hogy mily irányban egyoldalú, azt ép ma fejtettük ki.

Igaz, van némi különbség is. Nem ő az első két év óta, aki „egy nemzetiség kedvéért megtagadja azt az alapot, melyen a jelenlegi monarchia szerveztetett”. Ebben vannak már méltó elődei, szép számmal.

De annál igazabb, hogy „elidegeníti azt a nemzetiséget, amely iránt egy dicsőségtől környezett szomszéd nagy nemzet élénk részvétet érez”.

Az a szomszéd nemzet ma még nagyobb, a dicsősége ma sem kevesebb és ugy látszik, a részvéte sem fogyat-

A szeri pusztán.

Hogy Szer-e, vagy Zer-e, nem tudom. A Pallavicini-uradalom hivatalos írásai ma is Zer-nek írják, de azért Szernek hívja mindenki. Amugy azonban inkább szeri pusztát a magyar neve, mint Pusztaszer, bárha már általánosan elfogadták is. Ugy látszik, az uradalmak írásából keletkeztek ezek a szóelőre-rakások, mert rendszerint ott divatosak, ahol uradalmak vannak. Mifelénk is van több pusztát. Ötömösi pusztát, átokházi pusztát, alsó-városi pusztát, itt mindenütt előbb jön a helyneve, azután a föld minémiségének meghatározása. Mondják ugyan, hogy azt hívják pusztának, amely örökké pusztát volt, ahol pedig valaha valami élet állott, de elpusztult, annak a neve elé teszik a pusztát. De az ötömösi pusztát senki sem nevezi Pusztát-Ötömösnek, pedig ott is volt valaha élet, a templom romjai ma is állanak az utszéken, nagy földkupacokkal az oldalában. A pusztai nép hordja ezt ki oda az aljából, mikor éjjelente kincsek után turkál a romok között. Egy éve vitt keresztül azon a tájon az utam s a kocsis némi kerülőt csinált, hogy majd mutat valamit.

— Mit?

— A l u k a s templomot.

Husz éve annak, hogy a szeri monostor romjainál jártam először mint gyerek. Az igen közel eső hantvázi erdőből indultunk oda, a kocsis, mielőtt a lovaknak szólna, félfejjel hátrafordul. Szokás szerint ez a kérdés, hogy merre menjen.

— Ide a romokhoz.

— Hova, kéröm?

— Ide a templomromokhoz, a pusztaszeri határban.

Bólintott.

— Tudom már, mondta, ide a l u k a s templomhoz.

Az ötömösi bennszülöttnek az ötömösi rom: lukas templom; a pusztaszerinek a pusztaszeri rom: lukas templom. A nép rendkívül könnyen felejt; míg nagyapó él, ki a szolnoki csatából néhány sebet hozott haza, tudják, hogy volt valaha egy csata. Szolnok alatt, ha nagyapó lemegy a földbe lakni, azt is elfelejtik. A tavalyi mondás oly élénken támasztotta föl emlékezetemben a husz év előtti, hogy lehetetlennek tartom a tévedést. Emlékezem a romtemplom akkori formájára is, nem volt másforma, mint a mostani, csak talán néhány téglasorral szélesebb. Középen omladékos bejáró, környékén szétmállott veres téglák s terméskövek, körülötte bo-

gáncs. Pár száz lépésre tőle állt egy másik köoszlop (akkoriban úgy tartották, hogy az egyik fal a régi monostor eleje, a másik a vége volna), ennek azóta nyoma veszett. A most is álló fal tetején, amely a maga pár öles magasságában is uralta a lapos tájon a határt, golyafészek volt, venyigéből és száraz galyból rakva, már ahogy ez a golyáknál szokás. Ugy lehet, századokon át ugyanazon golya-család járt ide lakni s az ő templom pusztulása nyomán helyezte fészket mindig oda, ahová lehetett. A fészek a falon ott van ma is, ugyanazon a helyen, ahol husz év előtt, amit egész bizonyossággal azért mondhatok, mert le is rajzoltam a fal akkori testét. Ugyanazon időtájban a „Vasárnapi Ujság”-ban, amely hozzánk járt, közölve volt egy rajz a szeri romról, amelyet a mostani birtokos édes apja: Pallavicini marquis készített fiatal korában, a harminczas években. Azon a rajzon is ép olyan formája volt a falnak s a tetején ugyancsak azon a helyen akkor is ott állt a golyafészek. (Otthona iránt maradandóbb állat a golya, mint az ember.)

Nemsokára aztán, vagy talán ép akkor, a boldogult Göndöcs apát kezdte túratni a rom környékét s talált is régi dolgokat: csontot és vasat. A csontokról a husz leste a föld, a va-

kesott meg, habár eddig hivatalosan nem ismerte be, nem testesítette meg semmivel ezt a részvétét. Csak egy dolog változott e szomszéd nagy nemzetek tekintetéből, az, hogy azóta ezzel a szomszéd nagy nemzettel béke-szövetségben vagyunk, vele oly szerződést kötöttünk, a mely alapja egész külpolitikánknak, valamint hogy Ausztria egysége alapja a dualizmusnak.

Oly rettentően sokat irtunk és beszélünk már a vámszövetségről és más közösérdekű gazdasági kérdésekről; talán nem ártana, ha meglátná már a magyar közvélemény a sok fától magát az erdőt is, azt a nagy problémát, amelynek csak kis fia az egész vámszövetségkérdés? Talán nem ártana, ha foglalkoznék végre a magyar közvélemény azzal a kérdéssel is, hogy jó lesz-e nekünk az osztrák föderalizmus? Jó lesz-e a dualizmus szempontjából, jó lesz-e külpolitikánk szempontjából? Nem lesz-e tulajdonképpen nagy erő-próbája a német-osztrák-magyar szövetségnek az, hogy a német közvélemény folyton-folyvást az osztrák belső politika „deutschfreundliche Gesinnung“-járól ír és beszél?

Nem szólunk most magáról a kérdésről, csak fölvetettük azt, lenyomtatván Andrassy Gyula bölcs szavait.

Sőt további kommentárt sem fűzünk ehhez az idézethez. Csak egyszerűen elmondjuk, ami e szavak elhangzása után történt.

Hohenwarth megbukott és vele bukott a politikája is. A csehek azonban bementek a Reichsrathba és az osztrák népek valahogy csak megélték egymás mellett huszonöt évig.

A dualizmus fönnállása és utóbb a német szövetség pedig e huszonöt év alatt sohse vált problémátikussá.

Ezek a történelmi tények jutottak eszünkbe amaz idézet nyomán. Talán van azokban valamelyes tanulság is.

A halasztás után.

Ischiben tanácskoztak és most a monarchia minden zugából hangzik valamely ítélet. Az első hang persze Bécsből hallatszott és ez a hang azt mondta, hogy a magyarok jól jártak. Majd Budapest szólalt meg s ez viszont úgy találta, hogy az osztrákok jártak jól. Végezetül pedig morogni kezdett a cseh oroszán és fenyegetve hangoztatja, hogy Ischiben osztráknak is, magyarnak is kedvében jártak, csak a csehekről feledkeztek meg. A helyzet tehát az, hogy mindenki a másikat látja kielégítettnek s éppen azért mindenki elégtelen. A magyar és osztrák sajtó részéről ez taktika is lehet, holott talán mind a kettő tudja, hogy a halasztásban nincsen győzelem és nincsen bukás. De a cseh sajtó fenyegetőzése már komolyabb, mert azt jelenti, hogy a szeptemberre összehívott Reichsrathban a csehek veszik majd fel az obstrukció fonálát, ha ugyanis a németek el akarnák ejteni. Erre ugyan azt mondják Bécsben, hogy nem nagyon veszedelmes, mert Thun még helytartó korában megtanult a csehek nyelvén beszélni és meg is tud velük birkózni, de azért a Reichsrath munkaképességének reményességét ez a cseh fenyegetőzés is csökkenti.

Máskülönben ez a sajtó-háború talán csak arra jó, hogy az érdeklődést ébren tartsa augusztus huszonegyedikéig, amikor az Ischiben megszokott tanácskozásokat Budapesten akarják folytatni a magyar és az osztrák miniszterek. Addig csörögni fognak a papirosfegyverek és ütközni fognak cicerós vélemények, de ez nagyon kicsi jelentőségű. Mert a monarchia két államának kormányai kétségtelenül nem a sajtóban akarják megvívni a döntő harcot és minden zavaró momentumtól függetlenül iparkodnak majd tanácskozni abban a keretben, amelyet nekik az uralkodó óhajta kiszabott. Ezt az óhajtatást ma már ismeri és miniszter társaival meghányaveti mindegyik kormányelnök és aztán huszonegyedikén a magyar fővárosban talán már több kilátással indulhatnak meg a tanácskozások. De addig semmi sem fog történni s amit a közönség érdeklődésének prédául oda-dobnak, az csak kombináció lesz. Legjobb

esetben kombináció, de esetleg még kevesebb is, valami szenzációra számító köhölvény. Így tehát az igazi, komoly érdeklődésnek már csak türelmetnie kell magát huszonegyedikéig.

A mai nap híreit és a sajtó nyilatkozatait, amennyiben mégis érdekesekek, az alábbiakban csoportosítjuk.

Miniszterek utazása.

Bécs, augusztus 16.

Bánffy Dezső ma reggel ide érkezett s elintézte dolgait a király személye körüli minisztertanácsban. A miniszterelnök ma este Budapestre utazik.

Bécs, augusztus 16.

Gróf Eulenburg bécsi nagykövet ma délután tíz és fél órakor meglátogatta a magyar minisztérium palotájában báró Bánffy miniszterelnököt és egy óra hosszáig maradt nála.

Bécs, augusztus 16.

A „Budapesti Tudósító“ jelenti: Az a hír, mintha ő felsége augusztus 24-én a két miniszterelnök tanácskozása alkalmából Budapestre menne, téves. A király augusztus végével Bécsbe jön s innen egyenesen a magyarországi hadgyakorlatokra indul. Téves az a hír is, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök Ischiből péntekre hívta volna össze a minisztertanácsot. A legközelebbi miniszteri tanácskozás napja, amely a jövő héten lesz, e hónap eleje óta ki van tűzve.

Bécs, augusztus 16.

Gróf Goluchowski külügyminiszter, Kállay közös pénzügyminiszter és dr. Kail osztrák pénzügyminiszter tegnap, gróf Thun és báró Bánffy miniszterelnök ma érkeztek ide Ischiből. Dr. Baerenreither osztrák kereskedelemügyi miniszter ma este érkezik meg.

Aussée, augusztus 16.

Dr. Baerenreither osztrák kereskedelmi miniszter báró Chlumeczy meglátogatására ide érkezett. E hírből a „N. W. T.“ azt következteti, hogy amikor a miniszter Ischiből egyenesen Chlumeczyhez utazott, ez az utazás az ischli eseményekkel összefüggésben van.

Az Ischli napok.

(Kiküldött tudósítónktól.)

Bécs, augusztus 16.

Báró Bánffy Dezső magyar miniszterelnök ma reggel érkezett meg Bécsbe, miután három napig tartózkodott Ischiben, ahol megvívta egyikét a legnehezebb és legnagyobb politikai

sak mellől az aranyat pedig bizonyosan néhány század előtt kiszedték már olyan emberek, akik szintén a korukat megelőzőkhöz tartoztak. Hantházán lakott a jó öreg ur s odahordták neki a népek mind, ami ócskavas csak a ház körül volt. Mind megvásárolta. Fényes hatosokat adván érték.

— De hiszen ez nem régiség, főtisztelendő uram, mondták neki. Vödörcezt ez, amely beleesett a kutba s ott rozsdásodott így meg.

— Hagyd el, fiám — mosolygott az öreg ur — a sok lim-lom között hátha hoznak valami értékest.

Amint hogy hoztak is. Göndöcs maga nagy buzgalommal ásatott a fal körül, amelyet mostanság egy boltozattal megerősítettek, hogy be ne szakadjon. A fal, amely az istennek szolgált, állt évszázadokon át s legföljebb a pásztor dőlt pihenni azon oldalára, mely elégta a napot. Pár éve vallásos kéz Maria-képet akasztott az oldalára s ex alá imádkozni molyt készített. Az ösvény, amely hozzá vezet, jól ki van járva s a térdek lekoptatták a számlóról a festéket. Évszázadok múltán most ismét istent szolgálja a fal, és benső gyötrődések ellen lelki nyugalmat, az ócska emelte romnál, sok késő unoka találhatott.

Nem messze tőle áll a fehér kövekből rakott Árpád-szobor, amelyet harmadéve avattunk fel, mikor a sok ünnepi beszédre az ég is annyira megindult, hogy akkora megindulása azóta sem volt neki. Micsoda fázós, hideg ünnepség volt az . . . Mindenki összeázva, dideregve, reszkette, mert reggeltől estig vágott mindenkit az eső s ez ellen való gúnyja pedig jóformán senkinek sem volt. Öt-hatezer ember ott a sík televény sarában a félig kész szobor előtt. (Nem is lett volna magyaros, ha idejére elkészül.) Rettentő fázós nap volt, különféle hűtések czimén utána tucatszám estek ágnak az emberek. Mert a Napisten eltakarta orcáját s föllegeket húzott maga elé.

Azóta kétszer volt részem ugyanezen helyen kisebbfajta ünnepekben, amelyekben ugyancsak megjelent a Napisten s kedvességét annyira sugározta, hogy bujni kellett előle. Egy szegedi társaság csinálja évente, csak úgy egyszerű polgárius módon. Nyolcz-tíz kocsival kibehalad hajnaiban, sátozt út, amely táborozásra mindig szives engedélyt ad az uradalom s meglakja a tájat estig. Délutáni ünnepség van, délután vigadalom és micsoda lelkesültség! Egymás karjaiba borulnak az emberek; az egyik airt, a másik nevet. Mikor lengeni kezd a szobor talapzatán a kétkézzel való

magas zászló, mint gyűlnek egyszerre a síkságról a népek s mikor a Szózat hangja bejárja a napfényben fürdő tájat, mint veszi le kalapját s mint térdei le azonnal mindenik, bár mintha templomban volna. A szavallatokat miként hallgatja s vén pusztai ózkek arczán, hogy csordul végig a köny. Nem lehet az ilyesmit leírni. Komolyan és szóvalan hallgatják a beszédet s elejtőzködnek régi dalokon, miket hozzáértők tilinkón fujnak. A kicsi furulyák szava oly messze elsikong a tereken s midőn egy hatalmas tenor Kossuth Lajosról kezd beszélni, könyeit titkolandó, még öregbérés uram is félrefordul, pedig tekintély dolgában ki van ott ő hozzá fogható?

Azutáni, hogy ennek vége van, étel irányában kezd dolgozni a magyar, mert örökké igével nem élhetünk. Kocsirud végén bográcsban csirkék főzödnék s a piros lén gyenge állati czombok uszkálnak. Pusztai gyerekhad nézi a főzők dolgát, így dinnyekorszak idején nem igen járatosak ők a hussal való táplálkozásban. Jó finom nedves herével leterítgetve érkezik két lassu kocsi, azokban lehet valami bizonyosan, aminthogy van is sör meg bor.

— Ép úgy vannak maguk, uram — mondja az öregbérés — mint a temetésén.

— A temetésén? Már miért?

küzdelmeknek, melyeket az utolsó évtizedekben magyar miniszternek meg kellett vívnia. Szemfényvesztés volna, ha elhítenék valakivel, hogy báró Bánffy mint diadalmas gladiátor hagyta el Ischlt és a porba döntötte ellenfeleit. Nagy küzdelem volt az, melyet ő ott végigharczott és ha mutatkozik e pillanatban ennek a küzdelemnek csak némi eredménye, az csak abban nyilvánul, amit a magyarság elégtétellel fog hallani, hogy Bánffy meg tudott birkózni — számos ellenfelével. Mert neki nemcsak az osztrák kormány álláspontjával kellett szembeállnia és az ellen megvédelmezni a magyar törvényes álláspontot, hanem le kellett fegyvereznie sok apró rancune-t, kulisszamögötti befolyásokat, melyek az udvar misztikus levegőjében vigan érvényesülnek. A magyar miniszterelnök nemcsak az osztrák miniszterelnökkel találta magát szemben, hanem tapasztalnia kellett, hogy gróf Thun segítségére jöttek még más faktorok is, akik valóságos véd- és dacszövetséget kötöttek a Bánffy által képviselt álláspont ellenében.

Ezért volt olyan nehéz Bánffy küzdelme; nemcsak az jutott feladatául, hogy előterjesztéséhez megnyerje a felség hozzájárulását, hanem roppant nehéz körülmények között arra is kellett vállalkoznia, hogy álláspontjának helyességéről másokat is meggyőzzön.

Nem szabad elhallgatni, hogy bármily chaotikusak és ziláltak is a viszonyok Ausztriában, arra még mindig elég erősek odaát, hogy a karatukat minden jobb meggyőződés ellenére érvényesíthessék. Bánffynak e nehéz napokban csak egy szövetségese volt: a király alkotmányos érzülete. És ezt történelmi tényként jelenthetem: amikor báró Bánffy Dezső szombaton megtette a maga előterjesztését, a király azt végighallgatta, szokása szerint jegyzeteket készített róla és midőn Bánffy befejezte előterjesztését, így szólt hozzá:

— Kedves báró ur! Ugy-e nincs kifogása ellene, ha előterjesztésére nézve meghallgatom Goluchowski és Kállay véleményét is?

A miniszterelnök meghajolt a király kívánsága előtt és ekkor a király egyenes paran-

csára jött le Ischlbe a közös külügy- és pénzügyminiszter.

Hogy ezek milyen véleményt mondottak Bánffy előterjesztéséről, arról persze nem lehetünk tájékozottak, de sok okunk van arra a felterésre, hogy egyik sem lelkesedett a magyar álláspont elfogadásáért. Kállay Béni — ez az egy bizonyos — mindenütt hangoztatja, hogy a monarchia gazdasági egységén nem szabad változtatni és ennek a fentartása érdekében nem szabad visszariadni semmiféle parlamenti akadálytól.

Kállay Béninek ezt a véleményét nem czáfolhatja meg semmiféle félhivatalos dementi.

És mivel gróf Thun osztrák miniszterelnök ugyanezt a véleményt táplálja és e vélemény megvédelmezéséhez lehvatta saját elhatározásából és nem a király akaratára, két minisztertársát: Baernreither kereskedelmi és Kaizl pénzügyminisztert, akiket az uralkodó szintén kihallgatott, az uralkodó már négy a z o n o s előterjesztést és véleményt hallott Bánffynak magában álló előterjesztésével szemben.

Az osztrák miniszter urak vasárnap mind kirándulást tettek, velük mentek Goluchowski és Kállay is, Bánffy azonban ott maradt Ischlben és szobájában dolgozott. Csak késő este ment ki az esplanade-ra, ahol néhány magyar ismerősével leült a padra és minden egyébről beszélt velük, csak a helyzetről nem.

Igy jött el a hétfő, amikor a király mind a két miniszterelnököt hallgatta ki.

Ebben az audienciában, ahogy kitünő forrásból értesülök, már nem a két miniszterelnök beszélt, hanem hozzájuk szólt a király. Az uralkodó ebben a másfélórás kihallgatásban szolgáltatta a jövőendő történetírónak egyik legbecsesebb bizonyítékát alkotmányos érzületéről. A király fejtette ki a maga álláspontját, hogy az alkotmányosságon egyik oldalon sem szabad csorbát ejteni.

És föltehető, hogy ez főleg gróf Thun előterjesztésének szólt, aki a Reichsrathot csak még egyszer akarta összehívni, tisztán a kvótadeputáció megválasztatására, és azután osz-

trák alkotmány-revizióval akart magán segíteni.

A két miniszterelnöknek meg kellett érteni az uralkodó óhaját. A király tehát nem döntött egyik fél javára sem, de megadta a módot arra, hogy egymással találják meg a válság megoldását abban az irányban, amelyet a király előirt nekik: az alkotmányosságban.

Bánffynak ez irányban nem nehéz a feladata, de miután megszünteti mindazokat a nehézségeket, melyek fennállanak, hogy a maga álláspontját összeegyeztethesse a megreperálendő osztrák alkotmányossággal, súlyos és nehéz új feladat várakozik reá.

Az osztrák kormánynak nincs programja semmi eshetőséggel szemben: csak egy életcélja van: provizóriumot kapni és miután ezt a magyar kormánytól nem kaphatja, minden eszközt megragadott, hogy ezt kicsikarhassa.

Bánffy ellenben el volt készülve minden eshetőségre.

Neki meg volt a maga terve az esetre, ha gróf Thun a Reichsrathot ismét akcióképesé tudná tenni és meg volt a maga terve az Ausztriában esetleg szándékolt alkotmány-revizióval szemben is. Meggyőződött arról is, hogy az osztrák kormány már nem ragaszkodik valami nagyon a nyelvrendeletekhez sem és már szívesen feláldozná azokat, csak tudná, hogy mit csináljon ez esetben a csehekkel. Bánffy meggyőződött továbbá arról is, hogy az önálló gazdasági berendezkedés, bármennyire legyen is az törvényes — nemzetközi nehézségekbe ütközik és mindezeknek felismerése után ő proponálta osztrák kollegájának, hogy halaszszák el tanácskozásukat egy hétre.

E hét lesz a válság próbaköve. Ma még semmi sincs megnyerve, de nincs is semmi elvesztve. Az osztrák miniszterelnökön a sor, hogy mást is ki tudja neszelni, mint provizóriumot. Bánffy tett is neki már propozíciókat, melyek mellett a magyar álláspont teljes presztigének fentartásával Ausztria is lerázhatná magáról a kiegyezési krízis folytonos veszedelmét.

E propozíciók szerint meg lenne menthető az osztrák alkotmányosság is, mely a provizórium elfogadásával sokkal inkább romba dől, mint a kiegyezés egyoldalú rendezésével.

Bánffynak osztrák részről szemére lobbantották, hogy nagyon kedvére jár az ultraradikalizmusnak. Ezt a vádat vagy gyanúsítást báró Bánffy könnyen visszautasíthatta és sok jogosultsággal mondhatta:

— A magyar képviselőház többet kívánhatna a törvény erejénél fogva, mint a mennyit én képviselek; de amit képviselek, az aztán a legkevesebb, amit Magyarországnak meg kell adni.

És most még csak néhány apróbb, talán nem is az ügy érdemére vonatkozó, de nemkevésbé érdekes megfigyelést: báró Bánffy Ischlben egyszerre népszerű ember lett. Az ischliek, akik nagy érdeklődéssel nézték a nagy miniszterjárást, nem tudták megérteni, hogyan existálhat egy hatalmas miniszterelnök, aki minden kíséret nélkül, még csak inas nélkül is jön a király udvarába.

A „Goldenes Kreuz” fogadása, egy többszörös milliomos, kétségbe volt téve, hogy Magyarország miniszterelnökének csak egy szobát tudott rendelkezésére bocsátani. Más-

— Hát ott is a hátulsó kocsiiban van a lélők.

— Milyen lélők?

— Hát a halott lelke. Az első kocsi csak a koporsót viszi a testtel. A lélők mindig a legutolsó kocsin ül tiszta fehérben.

— No én még sohase láttam.

— Nem is mindenki látja, — szólt az ember s két ujjával gondolkozva simogatta frissen borotvált állát — de van, aki möglátja...

Oh, ezek a látók. Mily sokan vannak a pusztaságokon. Egyik Krisztust látja meg a kutban, másik Máriát az ablaküvegen, vagy pedig amint a fahegy tetején forog környéskörül. Im ismét mások a holt lelket az utolsó kocsiiban. No nem baj, csak főzzük most már az ételt. A vén pusztai tanácsot osztogat cselédjeinknek:

— Nem köll azt az öreg fadarabot tömni a bogrács alá. Mindig csak az apraját, a fiatalabbját. Több a tűz a fiatalba, mint az öregbe.

Pattog a fa, föl az étel s meleg van nagyon. Aki már nem állja, a bokor árnyába dől, mert fekvő ember a sátor alatt nem türetik. Nem egy bokor árnyába, hanem a bokor árnyába. Mert nincsen több bokor ott, csak

az az egy, ez azonban lehetösen öreg, mondatik, hogy Árpád választásakor ültette a hét vezér. Hét ága is van neki. Sokféle baj érte már az idők folyamán, néha majd tökéletesen elveszett, de újból erőhöz jutván, ismét hét ágat hajtott. Hét ága alatt jó sűrű árnyékot vet annak, aki pihenni akar. De ki akarna pihenni, mikor im itt a cigány. Jöttüket senki sem látta, csak egyszer épen itt vannak, alighanem a földből bujtak elő. Huzzák is azonnal a különféle nótákat s egy nyolczéves pusztai gyerek tánczra huz egy hatéves apróságot. Járják. De a kis legénynek úgy jár a lába s a kis eladó úgy illeg hozzá, hogy tánczok szépsége mindenkit bámulatra fakaszt aki csak látja. Hol tanulták, kitől?

A nagy pusztán a kötőmegek fölött ül szótalan a kőbe faragott szobor. Így, ahogy az áldozó nap minden sugarát ráküldi, olyan mintha mozdulna és beszélne és akarna valamit, pedig nem. Nem szól semmit. Csak a jó tánczos gyerek apja mondja büszkén:

— Ojan fattyu ez a fattyu, hogy ha ezt az égből hajítanak le, akkor is talpra esne.

Hm. Mintha amazt is az égből hajították volna le annak idején...

Tömörkény István.

nap örömmel sietett a miniszterelnöknek jelenteni, hogy van már kényelmesebb lakosztály, de Bánffy megnyugtatta, hogy nagyon jól aludt az egyszobás lakásban is és nem óhajt jobbat.

És amikor a hétfői audienciáról visszajött Bánffy a fogadóba, Sarsteinerné, a szállodásné, ki a gazdag, önértékes polgárasszonynak igazi prototypusa, így szólt a kegyelmes urhoz:

— Erzählen, Sie können ganz darnach aus, daß Sie auch durchgehen, was Sie wollen.

(Kegyelmes Uram, egészen olyannak látszik, hogy keresztül is viszi, amit akar.)

A jövő napok fogják csak beigazolni, igazsága van-e Sarsteinernének, az ischli fogadónénak.

A delegátusok választása.

Bécs, augusztus 16.

Itt az hallatszik, hogy a szeptemberben összeülő Reichsrath már a jövő évi delegátusokat is meg fogja választani, hogy az esetre, ha a Reichsrath gépezete ismét megakadna, a közös ügyes előterjesztések letárgyalása legalább ne ütközzék nagyobb akadályokba.

A monarchia oszlopa.

Bécs, augusztus 16.

A „N. W. T.” holnapi száma a helyzetről a következő sorokat írja:

Kézzel megint olyan események játszódnak, melyek már évtizedek óta mindig bizonyították, hogy az osztrák németeknek és a magyaroknak érdekei teljesen azonosak, valahányszor csak kegyes vagy választásos politikai kérdések merülnek fel a monarchiában, míg a centrifugális álláspont, még akkor is, ha esetleg osztrák kormány képviselte azt, csakis a szláv-pártok és törökök érdekeivel egyezett meg. A monarchiának valójában csak két oszlopa van. Nyugaton a németek, keleten a magyarok. Sok érthetetlen dolgot lehetett már a monarchia politikájában tapasztalni, de a legérthetlenebb az volt, amikor a „birodalmi egész”-nek (így fejezi ki magát a magyarbarát bécsi lap) úgy vélték legjobban használni, hogy a szláv törekvéseknek inkább kedveztek, mint a németeknek. De valahányszor megtörtént, hogy az osztrák politika a federalistikus törekvések akucszájába tévedt, mindig visszatért arra az utra, melyet századok története jelölt ki számára, amely utat követnie kellett, ha a monarchia európai tekintélyét, nagyhatalmi állását, jelentőségét tekintetbe akarta venni.

Lehetséges, hogy a magyar politikusoknak szívük legbelsőbb rejtekében teljesen közömbös az osztrák-német zűrzavar, de az is egészen bizonyos, hogy a németek haja, ha nem is érzelmeikre, de belátásukra nagyon is erős befolyást gyakorol. És politikai belátása mindig volt a magyaroknak. Ennek a belátásnak köszönheti a magyar, hogy mindig azonnal észrevette, hogy minden egyes csapás, amely az osztrák németeket éri, a magyar államot is sújtja, mert az ellenség közös volt. A németeknek és magyaroknak egyaránt érdekében áll az, hogy Ausztriában Czernajev és Komarov követői ne bírják a hegemoniát. A „birodalom”-nak szétdarabolói a magyaroknak és németeknek egyaránt ellenségei. De valahányszor a „birodalom” érdekét dobták a vezető férfiak a serpenyőbe, a történelem tanúsága vezint a döntés sohasem készt sokáig.

Cseh hang.

Prága, augusztus 16.

A „Politik”-nak jelentik Bécsből: Több oldalról azt jelentik, hogy Thun és Bánffy kompromisszumot akarnak létrehozni, mely szerint minden további döntés előtt szeptemberre hívják össze az osztrák Reichsrathot s ott kezdje meg gróf Thun újra a békeakciót. Ha ez igaz, akkor valóban érthető, hogy mit értett gróf Thun a Reichsrath beállításakor fokozott akcióképessége alatt és miképpen szándékozik akcióképességét kibővíteni. Az egész válság, a nyelvrendeletekből indult

ki s az ellenzék ezek sorsától tette függővé a parlament akcióképességét. Gróf Thunnak az az igyekezete, hogy ezt a kérdést békésen oldja meg, tudvalevőleg alaposan meghusult. A kormánykörök a néhány lóttel ezelőtt tett tapasztalatok után határozottan tiltakoztak a Reichsrathnak újra való összehívása ellen s hogy ha most mégis összehívják, akkor ez csak az uralkodó akaratára történhetik. A lap ezután azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy vajon mi célja lehet a parlament összehívásának? Végül gróf Goluchowski a következőket írja: Gróf Goluchowski bir szerint azért harcolt, hogy gróf Thun béküljön ki a németekkel s ezek kedvéért áldozza föl a nyelvrendeleteket és a szláv klerikális többséget. A németek igazán furcsa szerepet szánnak Goluchowskiinak ebben a kiegyezés-válságban. Tehát Goluchowskiinak az a programja, hogy a nyelvrendeleteket visszavonassa s a németeket kielégítse és őket a kormánypártban bevonja? Miben különbözik az ő programja a német klerikálisok programjától? Goluchowskiinak a belügyi politika terén való föllépése nagyon végzetes lehet Ausztriára, Thun-ra pedig annyival végzetesebb lehet, mert Goluchowski pártján vannak a magyarok és a németek. Egyelőre azonban föl akarjuk tenni, hogy Goluchowski álláspontja nem egyezik meg azokkal a tervekkel, amelyeket az obstrukciós lapok neki szuggerálnak.

A prolongáció.

A „Magyar Ujság”, amelyet a miniszterelnök lapjának szoktak nevezni, mai cikkében nem akar elvegyülni a diadal-kiáltásokba. Azt mondja, hogy ilyenekre még nincsen ok. De másrészt alaptalannak jelenti ki azt a hírt is, mintha Bánffy csak prolongációt kapott volna, különben pedig már Ischliben megbukott.

Erre vonatkozólag az ujság ezeket írja:

A prolongációs híresztelés még a közönséges logikát is nélkülözi. Hisz Bánffy bukásáról a magyar parlament összehívása előtt, miként nemrégiben ezt a kérdést az alkotmányos, parlamentáris joggyakorlat szempontjából kifejtették, még akkor sem lehetne szó, ha annak, amit a bécsi lapok állítanak, hogy ugyanis Bánffy győzött volna, épen az ellenkezője volna igaz. Mert a kormányelnök csak a parlament előtt fog nyilatkozni, majd ha az összeül ismét. Már most attól függ, hogy nyilatkozatát helyeslőleg tudomásul veszi-e és a miniszterelnök álláspontját elfogadja-e a Ház többsége. Ezzel szemben pedig semmi ereje sem lehetne a prolongációnak.

A miniszterelnök itthon.

Bécs, augusztus 16.

Báró Bánffy Dezső ma este tizenegy óra körül utazott el innen Budapestre.

A katolikusok és a néppárt.

Mikor a néppárt akciója megindult, hírneves politikusok jelentették ki, hogy ez a felekezeti párt szervezkedés nem éli túl a hajdani antiszemita párt életidejét, mert Magyarországon felekezeti pártoknak létjogosultsága nincsen. Azóta huszonkét hónap múlt el, tehát elég hosszú idő, hogy lezárolja a politikus jószokát, pedig az események mégis nekik kezdenek igazat adni, mert előkelő papi körök most már a legélesebben elítélik a néppárt szereplését.

Az a modor ugyanis, amely lépten-nyomon jellemzi ennek a pártnak sajtóját — így mondják — mindenkihez inkább illik, mint ahhoz a diszes testülethez, amelynek vezére akar lenni a néppárt: a papsághoz.

És erről jegyezte meg egy hírneves főpap a napokban, hogy ez csak azt nem rontja el Magyarországon, amit a katolicizmusban elrontani már nem lehet.

Alig van ugyanis magyar lap, amelyben több papot és katolikusot támadtak volna meg, mint épen az ifjú néppárti sajtóban. És ez az, amit nagyon is bűnül rónak fel illetékes helyeken a néppártnak.

Közvéleményes dolog ugyanis, hogy a néppárt és sajtója egyenesen a katolikusok fillérei-

ből keletkezett. Nincs nevesebb főpap Magyarországon, akit már igénybe ne vett volna. Sőt nemcsak a főpapokat, de még az egyszerű plébánosokat és káplánokat is sok helyen megsarcolták a papi koronákon — esperesi kerületi gyűléseken — e párt céljaira.

Érthető tehát, ha ettől a párttól minden mást várna a katolikus klerus, csak azt nem, amit sajtójában tesz, hogy tudniillik mindazokat meggyanúsítja és denuncziálja, akik nincsenek vele.

Egy neves főpap, akivel a napokban alkalmunk volt beszélni, azt mondta, hogy a néppárt élete csak a legközelebbi választásokig tarthat. Mert szerinte a néppárt szereplésével és sajtójával teljesen lejárja magát.

Óriási hibája ennek a pártnak, hogy vezére pap. Ha erősebb és hatalmasabb volna a néppárt, mint most, akkor még csak megjárna, hogy pap legyen a vezére, de mikor még csak gyermekkorát éli, helyrehozhatatlan hiba; mert így a felekezeti bűnyegét viseli magán. Ezt pedig Magyarországon megengedni ma nem szabad; mert felkelti a más vallásúak féltékenykedését. Arra pedig semmi szükség sincsen.

Azt a modort, amelyvel ez a párt néhány pártonkívüli papképviselővel szemben eljár; el kell itélni minden tisztességes embernek. Pappal szemben ugyanis így magát katolikusnak valló párt ilyen viselkedést sohasem engedhet meg magának, mert ha más nem tudná, neki tudnia kell, hogy a hívő mivel tartozik a papnak.

És hiába rójják fel bűnét egy papnak, ha az a néppárti jelölttel szemben is föl mer lépni; ehhez joga van bárkinek. És vajjon ők nem léptettek-e fel jelöltek katolikus pappal szemben is, ahol csak kilátásuk lehetett a győzelemre? Ha tehát náluk nem volt ez bűn, másoknál sem lehet az; mert quod uni iustum, alteri aequum.

Ez a párt a revízió jelszavával ment bele a harcba és aki most hallgat erről, az a néppárt.

Kellő rendszer sincs a párt működésében. Mily különös viselkedés már maga az, hogy Magyarországon felekezeten felül állónak hirdeti magát és Rómában ugy szerepel, mint a magyar katolikusok egyedüli párta? Vagy katolikus ez a párt és akkor mint ilyen bontson zászlót, vagy pedig jelentse ki Rómában, hogy ő nem tisztán katolikus párt és akkor ne denuncziáljon ott senkit, aki ellenük küzd.

Ha Molnár apát, e párt vezére, ma is csak apát volna és nem keresett volna Rómában kitüntetés, sokkal dicsőségesebbnek tűnt volna fel szereplése a magyar katolikusok előtt, így azonban értékét veszítette. Mert hiszen azt minden pap tudja, hogy a pápai kitüntéseket Rómából kérni szokták.

Az ő politikai pályája, úgy látszik, hogy hamarosan véget ér. Komáromban más plébánost kérnek helyette, mert nem lakik odahaza. Kanonoknak pedig nem nevezik ki, mert hogy egyház és állam között az ellentétek úgy kiélesedtek, abban neki nagy szerepe van. És ha ő nem mártíroskodik azoknak a nyugtáknak sajtó útján való közlésével, amelyeknek értékét ő sohasem is veszítette el, talán a polgári házasság még ma sem volna behozva Magyarországon.

Molnár János szereplése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy kigyuladjon az egyházpolitikai küzdelmek tüze, de ahhoz már nem volt ereje, hogy azt el is oltsa.

A jövő választásnál több mint bizonyos, hogy nem kap mandátumot s akkor vissza kell térnie Komáromba, hogy ott mint plébános hasznosabban érvényesítse az egyház javára erejét, mint ma a politikai téren.

Ha pedig Molnár apát megszünik agitálni, úgy a néppárt is sirba száll vele, mert eddig is csak azért támogatta azt a magyar alapság, mert ebben egy keletkező katolikus pártot volt fölismeri.

Huszonkét hónap azonban teljesen elég volt ahhoz, hogy felnyissa a katolikus alapság szemét és ez belássa, hogy a mai néppárt csak azt nem rontotta még el Magyarországon amit a katolicizmusban elrontani nem lehet, Ime! Így gondolkozik a néppártról ma már Magyarország egyik főpapja is, aki pedig

hogy ellensége volna a katolikus ügynek, ezt még a néppárti sajtó sem mondhatja. Az tehát a néppárt sorsa, amit előre megjósoltak róla, hogy egyetlen országgyűlési ciklusra terjedjen élete s annak idején, ha ezt a ciklust lezárják, a néppártot is eltemetik. Fuit—olvashatja majd sirkövére a vándor.

KÜLFÖLD.

A szerb skuptina bucsuja. Belgrádból jelentik: A skuptinát tegnap november 24-ig elnapolták. Ebből az alkalomból a képviselők nagy banketet rendeztek az Európa szállóban, ahol Sándor király és Milán ex- király is megjelent. A lakomán Nesstorovics, a skuptina elnöke üdvözölte Sándor királyt és kijelentette, hogy a népképviselő a jövőben is hathatósan támogatni fogja a kormányt a király programjának keresztülvitelénél.

Sándor király köszönetet mondott a skuptinának odaadásáért és örömet fejezte ki, hogy két oly párt, amely a rendet és a dinasztia iránt való szeretetet képviseli, közös munkára egyesült a haza és a trón javára.

Rajovics a skuptina alelnöke, Milán királyt, az aktív hadsereg parancsnokát köszöntötte fel.

Milán király a korona és a nép egyetértésére emelt poharat.

Radovanovics képviselő Gyogyovics miniszterelnököt éltette, aki válaszában visszapillantást vetett Szerbia fejlődésére, patriarchalis eredetétől fogva mai állapotáig és hangsúlyozta, hogy a király azzal, hogy a pártviszállyoknak véget vetett, az országot a nyugodt és biztos fejlődés útjára vezérelte.

Sándor király a rendet képviselő két pártra és azoknak a dinasztia iránt való változhatatlan odaadására emelte poharát.

Végül a király igen szívélyesen bucsuzott el a képviselőktől.

A fegyverszünet.

(Távirati tudósítások.)

Noha már megvan a fegyverszünet, véget értek az ellenségeskedések, már választják a béketárgyaló követeket és a két hadakozó fél egyelőre azzal foglalatatoskodik, hogy köszönetet mond a közbenjáróknak, — az utóbbi napokban mégis elpattant egy pár bomba. Dewey admirális, aki megkezdője volt a diadalnak, nem engedhette, hogy az utolsó diadal másé legyen. A napokban bombázta Manillát (ne ijedjen meg senki nem történt baj) és megadásra kényszerítette. Az igaz, nem kellett nagyon viharosan kényszerítenie, az első pár bombavetés megtette hatását és Manilla kitűzte a fehér lobogót.

A béketárgyalások néhány nap múlva megindulnak s nagyon hamar be is fejeződnek.

A mai eseményekről távirati tudósításaink a következők:

Páris, augusztus 16.

A spanyol regenskirályné kifejeztette köszönetét a francia kormányának a békekötésnél tett jó szolgálataért és megbizta Castillo spanyol nagykövetet, hogy tudassa Delcasse külügyminiszterrel, hogy a regenskirályné a III. Károly- rend nagykeresztjét adományozta neki. Ugyanezt a kitüntetést kapta Patenotre madridi és Cambon washingtoni nagykövet is.

Róma, augusztus 16.

A Stefani-ügynökség jelenté Washingtonból: Day külügyminiszter levelet irt az olasz nagykövethoz, amelyben kifejezté ad annak, mily meglepégedéssel fogadta Mac Kinley elnök az olasz kormányának a nagykövet útján az ellenségeskedés megszűnté alkalmából kifejezté rokonszenvét.

Mint a Stefani-ügynökségnek Madridból jelentik, az olasz nagykövet kormánya nevében a spanyol kormányának is kifejezté rokonszenvét, azzal az óhajással, hogy Spanyolország a beesülettel vívott harc után élvezhesse a béke jótéteményeit.

Washington, augusztus 16.

Day külügyminisztert és Dawis minnesotai szenátort kinevezték az Egyesült-Államok biztosaiul a békeszerződés felett való tárgyalásokhoz.

Páris, augusztus 16.

A „Temps”-nak jelentik Madridból:

A spanyol kormány Blanco tábornagynak és az Antillákon levő valamennyi tábornoknak parancsot ad, hogy a szigetek kiürítésének befejezéseig állomásaikon maradjanak. Ugy lát-szik, hogy a kormány tegnap óta tudomással bír Manilla kapitulációjáról. Augusti tábornok állítólag fel volt hatalmazva, hogy elhagyhassa állomását és azonnal visszatér Spanyolországba. Manilla állítólag élelmiszer hiánya miatt kapitulált. Az amerikaiak széles körű intézkedéseket tettek, hogy megakadályozzák azt, hogy a fölkelők Manillához közeledjenek és a kapitulációnál közreműködjenek. A sajtó attól tart, hogy Manilla kapitulációja hátrányos lesz Spanyolországra nézve a Filippini-szigetek ügyének rendezésére vonatkozó tárgyalásoknál.

Havanna, augusztus 16.

Blanco fő kormányzó kiáltványt intézett Kuba lakosaihoz, amelyben előadja, hogy küldetését befejezettnek tekinti és elbocsátatását kérte, mert Spanyolország békére határozta el magát. Ő nem pártolhatta a békét, mert csak nemrég ajánlotta a háboru folytatását.

Washington, augusztus 16.

John Hay-t, az Egyesült-Államok londoni nagykövetét kinevezték Day helyébe külügyminiszterré.

Mac Kinley elnök kinevezte a biztosokat a Spanyolország által átengedett szigetekre vonatkozó részletek megállapítására, még pedig Wade és Butler tábornokokat és Sampson tengernagyot Kuba részére, Brooke és Gordon tábornokokat és Schley tengernagyot pedig Puerto-Rico részére. Day külügyminiszter abban a jegyzékben, amelylyel tudatja, hogy megkapta gróf Cassini orosz nagykövetnek a békejegyzőkönyv aláírása alkalmából kifejezett szerencsekívánatait, azt mondja:

— A jegyzőkönyv számunkra dicsőséges és volt ellenfelünk számára tisztességes békét biztosít.

Manilla kapitulációja.

London, augusztus 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Hongkongból mai kelettel:

A német konzul tudatta a Reuter-ügynökség képviselőjével, hogy az amerikai haderők bombázták Manilla külső védműveit. A város, amely nem szenvedett kárt, megadta magát.

London, augusztus 16.

Dewey tengernagy e hónap 13-án fölszólitást intézett a spanyolokhoz, hogy Manilla egy órán belül adja meg magát. Minthogy a spanyolok ezt megtagadták, Dewey bombázni kezdte a várost, amely erre kitűzte a fehér lobogót.

Washington, augusztus 16.

A külügyi hivatalhoz a hongkongi amerikai konzultól az a távirati jelentés érkezett, hogy Manilla minden kikötés nélkül megadta magát.

Berlin, augusztus 16.

A Wolff-ügynökség jelenté Hongkongból tegnapi kelettel: A „Monterey” amerikai monitor augusztus 5-én Manilla elé érkezett. Az amerikaiak tudatták, hogy augusztus 9-én délben megkezdik Manilla bombázását a szárazföld és a tenger felől. Augusztus 13-án átadták Manillát az amerikaiaknak, akik kitűzték az Egyesült-Államok zászlóját. A spanyol tiszteknek meghagyták szabadságukat. Az igazságszolgáltatás és a közigazgatás spanyol kezében marad. A fölkelők a városon kívül állanak.

Berlin, augusztus 16.

A Wolff-ügynökség hongkongi távirata a következő részleteket közli Manilla bevételéről:

Az amerikaiak e hónap 7-én délben ultimátumot intézték a város parancsnokához, amelyben Manillának negyvennyolc óra alatt való átadását követelték. A németek és azok, akik a német konzulátus védelmét igénybe vették, a két rákövetkező napon hajóra szállottak. Az amerikaiak 9-én délután megint követelték a város átadását és megtagadták a spanyolok kérését, hogy adjanak annyi haladékat, amíg Hongkongon át Madridból utasításokat kérhetnek. E hónap 13-án délelőtt tíz óra tájt kezd-

ték meg a hadihajók a város külső részének és a külső útegeknek bombázását. A spanyolok kénytelenek voltak Malate-nál levő déli hadállásukat odahagyni. Az amerikaiak a szárazföldön utánuk nyomultak és röviddel délután a város elé érkeztek, amely akkor megadta magát. Manilla, daczára a sok tüzelésnek, semmi kárt sem szenvedett.

TÁVIRATOK.

A czár és a német császár.

Berlin, augusztus 16. Londonon át Pétervárból érkezik ide az a hír, hogy a czár december elején találkozik II. Vilmosmal Berkeben, Hohenlohe kancellár orosz birtokán. Hír szerint vadászatra utazik Oroszországba a német császár, míg az orosz czári pár krimi utjában fog ugyanott állomást tartani. A találkozás célja az volna, hogy a német császár a czárt megnyugtassa a szentföldi utja felől. Berlinben e találkozásról mit sem tudnak. Különösen a pétervári forrás által felhozott ok tünteti fel valószínűtlenné az egész hírt.

Sándor király utazása.

Belgrád, augusztus 16. Minthogy a keleti expresszvonat a törökországi áradások miatt elkésve érkezett Nisbe, Sándor király külön vonaton ment Belgrádba, ahonnan holnap gyorsvonaton Bécsbe utazik.

Törökország közeledése.

Konstantinápoly, augusztus 16. Török hivatalos körökben legutóbb általános nézetváltozás észlelhető. Az a mindent felölelő hatalomvágy, mit az orosz kabinet a Balkánon tanusít, az a kiméletlen modor, melylyel követeléseit érvényesíteni akarja, végül Bulgária fejedelmének nagyon is gyanus magatartása, arra a meggyőződésre juttatták a szultánt, hogy egyedül és kizárólag csak az Osztrák-magyar monarchia és Németországgal való jó viszony felel meg Törökország érdekeinek is. — Az az igazán szívélyes fogadtatás, melyben Calice báró osztrák-magyar nagykövet legutóbbi kihallgatása alkalmából a szultánnál részesült, minden valószínűség szerint szintén a nézetek ilyen megváltozásának tulajdonítható. Hivatalos körökben kétségtelennek tartják, hogy amikor Vilmos császár legközelebb Konstantinápolyba jön, ezen irányban konkrét megállapodások is fognak létesülni.

Kormányválság Portugáliában.

Lissabon, augusztus 16. A lapok jelentése szerint az új miniszterium a következőkép fog megalakulni:

Miniszterelnök és belügyminiszter (mint eddig) Luciano de Castro,

Hadügyminiszter: Sebastiano Telles ezredes.

Külügyminiszter: Beirao.

Pénzügyminiszter: Espregueira.

Igazságügyi miniszter: Ollpoina.

Tengerészeti miniszter: Villaca.

A politikai helyzet teljesen változatlan

Piquard.

Páris, augusztus 16. Fabre vizsgálóbírc csütörtökön utóljára hallgatja ki Piquard-t amivel a vizsgálat véget ér. Fabre valószínűleg szombaton hoz határozatot.

Török-görög szövetség.

Athén, augusztus 16. Ralli, a görög nagykövet, legutóbbi konstantinápolyi látogatása alkalmával hosszasan tanácskozott a szultánnal a görög-török szövetség megkötéséről. A görög nagykövet bucsuzása alkalmával egy órahosszánál tovább konferált a szultánnal, melynek eredményeképen terjedelmes utasítás ment a külügyminiszteriumhoz. A szultán Rallival szemben az 1866. utáni osztrák-porosz szövetségre utal és sajnálatát fejezte ki, hogy a görög király

már ez évben is többször hajózott el Konstantinápoly előtt, de egy ízben sem szállt partra. Ugy látszik, a szövetség létrejön s hogy Görögország felretette eddigi gyűlöletét.

Bolgár csáfólatok.

Szofia, augusztus 16. A bolgár távirati ügynökség teljesen koholtak jelenti ki azt a hírt, amely szerint tizenkét bolgár tiszt, akik egy állítólagos összeesküvésnek lettek volna részesei, megökött és Nisbe menekült volna.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— **A pápa betegsége.** Rómából táviratozzák, hogy a pápa egészsége teljesen helyre állt. Az éjjel jól aludt és Lapponi orvos megengedte, hogy sétált folytathassa és kihallgatást adjon. Ma reggel magánképpel misét mondott. A római papok és katolikus egyesületek fölhívást intéztek a hívekhez, hogy a pápa szerencsés fölgyógyulása alkalmából világítsák ki házaikat. Ma reggel a pápa már lent sétált a vatikáni kertben és jókedvűen beszélgetett rokonaival, akikhez így szólt:

— Már megint holt híreket költöttek, pedig érzem, hogy még eleven vagyok. Az ugyan igaz, hogy már nemsokára út a végöröm és új pápát kaptok, akire sok és fontos teendő vár. De azért még én is fogok egyet-mást elvégezni.

— **Than Mór kegydíja.** A magyar nemzeti muzeum képtárának utóbbi években Than Mór, a zeterán festőművész volt az igazgató-öre. Than két év előtt visszavonult és Triesztben telepedett le. Nyugdíjat nem adhattak neki, mert erre nem volt elég szolgálati éve. A király azonban kegydíjat rendelt a művésznek és ez a legfelső kézirat most érkezett le a nemzeti muzeum igazgatóságához. A képtár igazgató őri állását többé nem töltik be, mivel ezt a gyűjteményt úgy is egyesítik a felállítandó szépművészeti muzeummal. Kihelyett azonban újja szervezik a muzeum most megnyílt etnografiai osztályának tiszkarát, amelynek működési köre mindinkább nagyobbodik. Az új kinevezések ez év őszére várhatók.

— **A miniszterelnök vasúti jegye.** Pénteken este a bécsi Westbahnhof pénztára előtt óriási tolongás volt. Az emberek egymás hátán álltak és várták a pillanatot, amelyben lefizethessék vasúti jegyükért a zónatárfát. A nagy tömegben a magyar miniszterelnök is megvárta, amíg reá kerül a sor, hogy átvehesse jegyét, mert a magyar miniszterelnöknek is meg kell váltani jegyét, amikor nem a M. Á. V.-on utazik. Vagy egy negyedórát várt türelmesen, türelmesebben, mint más utasok és talán még tovább is várt volna, ha nem könyörült volna meg rajta Sturm Albert, akinek mindenütt ott kell lennie, ahol a magyar miniszterelnök van.

Sturm ajánkozott:
— Kegyelmes uram, majd megváltom én a jegyét.

— És az ő megszokott gunyorosságával kérdezte:

— Elsőosztályt váltak?
A miniszterelnök bólintott és Sturm, aki ügyesebb, mint mások, hamarosan átszolgáltatta a jegyet a kegyelmes urnak.
— Mennyit fizetett érte, kérdé Bánffy.
— 15 forint 40 krajczárt.

Bánffy odanyújtott husz forintot, de Sturm nem tudta kiadni a visszajáró aprópénzt. Szabadkozott, hogy megvárhatja, amíg a kegyelmes urnak fész aprópénze, de báró Bánffy nem tárgyalt. Addig keresett zsebében, míg talált a tizeséhez és ötöséhez 40 krajczárt, aztán oda adta Sturmnak.

Valaki, aki ezt a scenát megfigyelte, azt jegyezte meg:

— Lám, a félhivatalos! Ilyenkor is pénzt kap a kormánytól!

— **A testőr temetése.** Buziás gyógyfürdőben, mint levelezőnk táviratozza, ma délelőtti ritka temetési szertartás folyt le, amelyet a székelyorszoki királyi értiredek óta alig láttak máshol. Tízina

András gárdista őrmestert, aki az udvari istállók berendezése végett volt Buziásra küldve s akit a foglalkozás közben ölt meg egy hirtelen szívszélhűtés, szokatlanul nagy katonai parádéval temették el. Görgey testőrségi ezredes már tegnapelőtt leküldötte Buziásra Schmidt gárdaőrmestert, hogy a kiválóan kedvelt és megbízhatóságáért általános becsülésnek örvendett bajtárs méltó végtisztességgére tegye meg az előkészületeket. Schmidtnek Lugosról kellett egy szakasz tűzértséget kérnie, mely a katonai diszkisérteket képezte. Azonkívül tegnap este Liechtenstein Ferencz Alajos herceg gárdaőrhadnagy vezetése alatt hat gárdistából álló szakasz érkezett Buziásra s ezek fényes uniformájukban festői látványt nyújtottak. Ők mentek a koporsó mögött, utánuk a harminczhat tűzér teljes díszben, elől pedig a fürdő állandó zenéjét képező katonai zenekar. A buzaiasi hadastyánok és tüzoltók szintén kivonultak a végtisztességhez, melyen az összes helyi értelmiség és fürdőközönség, valamint a helyi hatóságok, köztük Szűry királyi tanácsos, közalapítványi uradalmi főtitkár, Unger főszolgabíró, Schottola Ernőné, a fürdő tulajdonosnéje és Szabó Tivadar igazgató is jelen voltak.

— **Angerer bécsi hercegeinek betegsége.** Vasárnap óta a hercegek állapotában semmi-féle változás nem történt. Vasárnap éjjel jól aludt, de mégis bágyadtnak érezte magát, mert a fájdalom folyton gyötörték. Ferencz Ferdinánd, Ferdinánd Károly és Ottó főhercegek, valamint Mária Terézia és Erzsébet főhercegnők táviratban tájékoztatták a beteg állapota felől.

— **Koch Róbert tanulmányai.** Milanóból jelenti egy mai keletű táviratunk: Koch Róbert tanár két segédtanárral ideérkezett. A híres bakterológus hosszabb ideig tartózkodott az itteni kórházban és különösen a malarialbetegeket tanulmányozta. A híres orvostudós több hónapig itt szándékozik maradni, hogy a malarialát tanulmányozhassa.

— **Egyházi kinevezés.** A hercegprímás a budavári plébániához a plébánossá megválasztott dr. Nemes Antal helyébe káplánná Kutsera Józsefet nevezte ki. Kutsera eddig adminisztrátor a komáromi plébániát vezette Molnár János apát helyett, akit képviselői működése a fővároshoz köt. Kutsera maga kérte áthelyeztetését.

— **Szilágyi Mihály ludoviczeumi alapítványa.** A honvédelmi miniszter érdekes okmányt küldött le tegnap megőrzés végett Debreczen városához. Ez az okmány az andaházi Szilágyi Mihály ludoviczeumi alapítványáról szól. Az öreg Szilágyi ugyanis még 1840-ben tizenegyezer forintos alapítványt tett pengőben két nemes ifju tiszt kiképzésére. Ezek egyikét Bihar vármegye, a másikat Debreczen város közönsége jelöli ki. Később 2338 forinttal növelte az alapítókét, amely ma 91.537 forint 43 krajczárra rug. Ma már ennek az összegnek a kamataiból Debreczen város és Bihar vármegye három-három ifjut jelöl ki katonai kiképzésre. Erről az alapítványról szóló oklevelet a honvédelmi miniszter a minap megerősítette és most elküldte Debreczenbe.

— **A koronázás előtt.** Amsterdamból táviratozzák: A munkászavargások egyre nagyobb méreteket öltenek. Ma a katonaságnak több munkás-csapatot kivont karddal kellett szétkergetnie, mert sehogy sem akartak szétoszolni. A munkás-egyletek nagy többséggel a strike folytatását határozták el.

— **Lajos-napja.** A budapesti függetlenségi párti polgárok az idén is kegyelettel ülik meg Kossuth Lajos névünnepeinek évfordulóját. Az ünnepelet a budapesti asztaltársaságok központja rendezti, amely a részleteket most állapítja meg. A Kossuth-nőgyesület tagjai, mint előző években is, ezen a napon virágokkal halmozzák el a nagy hazafának a kerepesi-úti temetőben levő sírját. — Lajos-napján ünnepe lesz a Pósa-asztaltársaságnak is. Az arad-hegyljai bortermelők, mint az elmúlt évben, az idén is egy hordó hegyljai borral kedveskednek az írók és művészek asztaltársaságának. Az ajándékot Nikolics Döme aradi ügyvéd vezetésével küldötték adja át Pósa Lajosnak.

— **Ujvidék öröme.** Ujvidékről jelenti: Ujvidék háziere, az I. Károly román király nevét viselő 6. gyalogezred délután öt órakor állomáshelyéről, Budapestről, külön hajóval teljes számban ideérkezett ezredgyakorlatra. A város nevében a tanács élén Mészáros Gáspár helyettes polgármester üdvözölte az érkezőket, mire Visinka Adolf ezredes felelt. A lelkesedés nagy. A város fel van lobogóva.

— **A hadsereg és a szocializmus.** A rendőrség által ez idén különösen a fővárosban megindított szocialista hajszja, úgy látszik, leginkább a katonaságnak vált hasznára. A rendőrség ugyanis a szocialista szakegyletekben tartott házkutatások alkalmával lefoglalta az egyleti tagok névsorát is s azokat kötelességszerűen betérjesztette a katonai kiképzítő parancsnoksághoz. A honvédelmi miniszter egy rendelete értelmében az illető had- és honvédkiképzítő parancsnokságok már régebben nyilvántartják azokat a hadköteleseket, akik vagy bevallottan szocialisták, vagy e tekintetben gyanúsak. A nyilvántartáshoz szükséges adatokat a katonaság a csendőrségtől, rendőrségtől, politikai hatóságoktól stb. kapja. Ez adatok alapján előjegyzésben tartják nem csak a már besorozott és szolgálatban levő, hanem a tartalékos katonákat is, sőt a csak most besorozott és még be sem vonult újonczokat is. Feltűnő sok a szocialista az idén besorozott „anyag”-ban, de különösen a főváros két kiegészítő területén alkalmasoknak találta közt, sőt egyes helyeken (Békés, Szabolcsmegeye stb.) az Alföldön is. Az idén besorozottak közt van több szocialista vezér, ezek közt Szabados Sándor, a fővárosból kitusított egyetemi hallgató is.

— **Százket éves honvéd.** Szegedről írják: Egy derék öreg negyvennyolczas honvéd halt meg tegnap Szeged közelében. Samu Andrásnak hívták. Vitéz katona volt, aki Kiss Ernő ezredes dandárában a szerbek ellen küzdött. A szabadságharc alatt már ötvenkét éves volt. Az utóbbi időben a Horvát-Kécsához tartozó Hetényi pusztán lakott s százket éves dacára napszámból tartotta fenn magát. A községben mindenki nagyon szerette és öreg András hácsinak hívták. Mindvégig jó egészségben volt s csak az utolsó évben gyöngült meg a szeme. Nagy részvét mellett temették el.

— **Halálhírek.** Miskolcraól írják, hogy özv. Molnár Bertalané, Molnár Bertalan megyei főjegyző édes anyja, 75 éves korában meghalt. Az elhunyt uri asszonyt jószágáért széles körben tisztelték és szerették.

Patzauer Mór, a miskolci izraelita hitközség egykori elnöke, 76 éves korában meghalt.

— **Tűzek.** A mai napon ismét két nagyobb tüzről hozott hírt a táviró. Sátoralja-Ujhelyről jelenti tudósítónk, hogy az onnét egy órányira fekvő Radvány község legnagyobb része ma délelőtt földig leégett. A tüzet kis gyermekek csinálták, akiket föltűzölés nélkül hagytak s akik unalmukban tüzzel játszottak. A virágzó község képe igen elszomorító.

A másik tűz megint Oroszországban volt, a nagy tüzek hazájában. Nisny-Novgorodban tegnap délelőtt kilencz órakor egy gözmalomban tűz ütött ki, mely nagy gyorsasággal terjedt tovább. Faraktarak, gyárak, köz- és magánépületek égtek el utczaszámra. Természetes, hogy tanult és rendezett tüzoltósággal most is meg lehetett volna akadályozni a tűz terjedését, csak hogy a modern tüzoltóság Oroszországban még a jövő zenéje. A kárt másfél millió rubelre becsülik.

— **Vasúti szerencsétlenségek.** A lisieuzi katasztrófáról borzalmas részletek híre érkezett. A vonatot két mozdony vezette. A második mozdony kisklott és négy részre szakította a vonatot, a melynek egyes kocsijai aztán egymásra torlódtak. A tizenkilencz kocsiból csak a két utolsó maradt a síneken. A vonat közepe, mely egy első és egy második osztályu kocsiból állott, a szörzoros értelemben izzé-porrá zuzódott; ezeknek romjai alól buzták elő a legtöbbholtat és sebesülteket. Azok közt, akiket semmi sebesülés nem ért, óriási rémület ütött ki. Kétségbeesetten kiabálva futkostak a romhalmazok körül és még rettenetesebbé tették

a sebesültek valótrázó kiáltásait. Több utas szerint teljes két órással kellett várakozni, míg a közeli Lisieuxból, ahol rögtön megtudták a hírt, orvosi segítség érkezett. Tillaye közmunkaminiszter véleménye szerint az volt a szerencsétlenség oka, hogy két mozdonyt fogtak a vonat elé, az utasok ellenben a mozdonyvezetőt vádolják, aki örületes sebességgel haladt át a katasztrófa helyén, ahol a pályát épen javították. A párisi St-Lazare pályaudvaron megrázó jelenetek játszódtak le a visszatérő utasok és halálos aggodalomban levő hozzátartozóik között. A szerencsétlenül jártak közt van valószínűleg a párisi japán követség kancelláriusa is, aki a szerencsétlenül járt vonattal utazott el s akit azóta nem láttak. — A másik szerencsétlenség Németországban történt Greifswald állomásnál, ahol egy tolató-mozdony összeütközött a beérkező személyvonattal. A két mozdony, a személyvonat postakocsija és egy személyszállító kocsi kisiklottak és erősen megrongálódtak, emberéletben azonban nem esett kár.

— Grönlandi expedíció. Amtrup hadnagy expedíciója ma délelőtt indult el a „Godthab” csavargözösön a kopenhágai kikötőből Kelet-Grönlandba, hogy kikutassa a partvidéket az északi szélesség 66 és 70 fok között. Az expedíció a melyet a tudományos intézet szerelt föl a Károlyalaphól 150.000 korona költséggel, két évre való élelemmel van ellátva.

— A matróz temetése. Brestből jelentik, hogy a Donau osztrák-magyar hadihajó Grublek nevű matrózát, aki gyakorlat közben az árbocozatról leesett és meghalt, tegnap temették el. A koporsót az osztrák-magyar lobogó fődte. A végtisztesség megadására az Iphigenie francia hajónak egy százada vonult ki hat tiszt vezénylete alatt. Fournier tengernagy és vezérkari főnöke is képviselték magukat a temetésen. A holttest besztertelése a tengerészeti kápolnában ment végbe. A temetés után Jenik-Zasadsky lovag fregatta-kapitány, a Donau parancsnoka fölkérte a megjelent francia tisztet, hogy fejezzék ki köszönetét a francia tengerészetnek az osztrák-magyar hajó gyászában való részvételükért.

— Egy urleány öngyilkossági kísérlete. Mező-Bándról írják, hogy ott e hónap 13-án Farkas D. Hermann takarékpénztári igazgató gyönyörű, szép tizenhat éves Jolán leánya öngyilkosságot követett el. A szomszédházba ment s ott belevetette magát a kutba. Apjának kocsisa Puczi Dano azonban észrevette, mikor a kutba ugrott. Rögtön egy társat hívott elő s nagy erőfeszítéssel sikerült az alélt leányt a kutból kiemelni. A bájos leány még él ugyan, de olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy orvosai nem igen biznak életbenmaradásához. A fiatal leány állítólag azért akarta magát eldobni életét, mert mostoha anyja rosszul bánt vele, mások azonban azt hiszik, hogy az atya házában ékező Vécsei segédjegyzőbe volt szerelmes s miután atya nem akart beleegyezni a házasságba, szerelmi bánatában akart öngyilkossá lenni.

— Az oroszországi szektákról. Megírtuk nemrégiben, hogy milyen sok baja van az orosz szektáknak a cári birodalommal elhatárosodott szakadárokkal, akiket semmi módon sem tudnak visszatéríteni az igazhitű orthodox egyház kéréseibe. Podjedonoszcevet, az orosz szent szinodus elnöke, most kiadta azt a jelentést, amelyben föl vannak sorolva mindazok a szakadár-sekták, amelyek nemcsak rohamos szaporodással, hanem ostoba voltuknál fogva is méltán bosszanthatják Podjedonoszcevet urat és az egész szinodust. Ebből a jelentésből a következőket vettük ki: 1894-ben a volyniai kormányzás németjei közt támadt „a hit adventistái” nevű felekezet, melynek a Baselen megjelenő „Herold der Wahrheit und prophetischer Erklärer” című német újság címét propagandát. Az adventisták a világ közeli pusztulását várják. Az orenburgi körzetben 1895-ben egy új szektának jöttek nyomára, melynek hívei a „szellem fölvilágosultjai” és „Isten népe” névvel nevezik magukat, a nép azonban csak „óvásoknak” mondja őket. Gyülekezéseikben hangosan óvásokkal saját szerzeményű imákat mondják el, melyekben

istenigazában fohászkoznak, bírnak, verik a mellüket, kiabálnak, elsápadnak, sőt sokan el is ájulnak a nagy ájtatoskodásban. A pazkóvi kerületben a „Jelenuskin szektát” fedezték föl. Ennek a meg-alapítója egy Petrov Jelena nevű parasztleány, aki apja házában ájtatos gyülekeket tartott, amelyeken azt tanította, hogy sem istentiszteletre, sem papokra nincs szükség, s csak őt, az Urkiválasztottját kell tisztelni. Ennek a felekezetnek a hívei is hisznek a világ közel eljövendő végében, amikor is Jelena tiszta lelkét eljegyzí a Megváltó. A hívek között Jelenát ábrázoló különféle szent képek is vannak elterjedve. Egy másik szekta, a „beszpopovizik” (papnélküliek) felekezete, a racionalizmushoz és a miszticizmushoz hajlik; ebben a politikai és szociális tendenciák dominálnak. A sztundiszták tagadják az égi és földi egyház szent voltát, ugyancsak a szentségeket és az igazhitű egyház minden szokásait. „A sztundizmus politikai és szociálpolitikai része — írja Pobjedonoszcevet, — ezidőszert erősebb a vallásos részénél.” A sztundiszták azt hiszik, hogy Oroszországot nemsokára elveszíti az uraktól és alosztják a nép között. A poltavai kerületben azt tanítják ezek a szektáriusok, hogy a földön nincsen emberi hatalom, és Pétervárt „Per-gamus egyháznak” nevezik. (János jelenések 2. 12—14.) A sztundiszták minden alkalmat fölhasználnak tanak propagálására; gyakran mennek be az orthodoxok házaiba, akár erőszakkal is, hogy furcsa szerzetük gyarapítására szónoklatokat tartsanak. Ezt megteszik különben utcákon, nyílt tereken és vásárokon is.

— A vizsgálat előtt. Nyiregyházáról táviratozzák, hogy Balogh Sámuel apagi jegyző ma reggel agyonlőtte magát. A vármegyei főszámvéző és a főszolgabírói hivatal egy kiküldöttje, most akart a jegyző hivatalában vizsgálatot tartani és Balogh Sámuel, aki öt gyermek atyja, elébe vágott a vizsgálatnak és agyonlőtte magát. A vizsgálatot természetesen így is megtartják, akkor aztán kiderül majd, hogy mitől félt a jegyző? Az öngyilkos családja iránt általános a részvétel.

— Eltűnt követésgől útkár. A „Journal” jelenti, hogy a párisi japán követség titkára, aki tegnap elutazott Havre felé, eltűnt. Nem lehetetlen, hogy a Lisieux-i katasztrófa áldozatai között van.

— Faure ur etiketteje. Faure elnök „udvari” hivatalainak ugyancsak lázas napjaik vannak mostanában. A vadász-szezon van küszöbön s a meghívandó vendégek megkritizálása roppant sok dolgot ad a buzgó hivatalnok uraknak. Nincs az a király vagy császár, aki olyan szigorú volna a vendégek megválogatásában, mint Faure elnök ur, akinek parancsára például kérelhetetlenül kiörik a meghívandók jegyzékéből mindazokat, akik csak egyszer — bárha enyhén is — megsértették a vadászati etikettet. Hogy ezt az utóbbi rendelkezést milyen komolyan veszik és hajják végre, arról nagyban tudna beszélni egy igen magas állású bíró, az alábbi eset szomorú hőse. A tavalyi udvari vadászatok egyikén történt. Rambouillet közelében. Az elnök, akinek szokás szerint ezuttal is a legjobb helyet jelölték ki, lassu lépésekkel sétálgatott az erdő tisztásán. Históriai nemezkalapját helytén a halfülére húzva, várakozó állásban szemlélgette a környezetét és a vidékét. Egyszerre fácskák lármája hallatszik, egy fölriasztott sereg-ből nagy erőlködéssel fölszáll egy fácska-kakas és épen az elnök fölött száll el nagy szárnycsattogtatással. Az elnök fölemelte fegyverét, egy durranás s a kakas lepotyban az elnök lábai elé.

— Valóban, elnök ur, az pompás lövés volt, sietett gratulálni az említett bíró. Az elnök felel, de nem köszöni meg az üdvözlést. A vadászati folytatódik, és mikor véget ért s a társaság hazafelé tartott, egy udvari tiszt odalépett a bíró elé:

— Sajnálattal kell önt értesítenem, azóltt a tiszt, hogy a jövőben nem jelenhetik meg az elnök ur vadászatain.

— Én? kérdezte mosolygva a bíró. Miért? Mit tettem?

— Az elnök urhoz sohasem szabad azólni, ha nem kérdezett valamit.

Valóban, a bíró urat még aznap kitörölték a vadászvendégek listájából s amíg Faure lesz az elnök, addig föl sem vezetik újból. A timár ur jól érti az etikette-csinálást. Kicsiny korában, — mint mondani szokták — megverték, ha nem finyáskodott ennyire.

— Örmester mint szociállistavezér. Kmetyko Nándornak nagyon tetszettek a szociálista elvek. Mikor kiszolgált katonai éveit, örmesteri ranggal elbocsátották, mire aztán Kmetyko Pestmegyét járta be, hirdetőn a világmeváltó tanokat. Izgatásai miatt három évig tilt börtönben s most szabadult ki Vácra. Ujra elkezdte a szociálista elveket hirdetni, de már Szegvárott rajtacsípték s letartóztatták. Egy csomó pénzt találtak nála, melyet az elvtársaitól koldult össze a martírság után.

— Egy Harpagon halála. Ez év június havában meghalt Penzingben egy öreg ember, akit igen sokan ismertek s akit minden ismerőse gyűlölt. Házát hatalmas komondorok őrizték, ajtaja erős zárrakkal volt megpántolva. Aki arra járt, keserű, gyűlöletteljes pillantásokat vetett a nép ellenségének várszerű lakására, hová a szegény emberek véres verejtékkel keresett vagyonaikat rejtette. Egyetlen köny sem hullott teteme fölött, mikor az öreg Linke, ez a szivtelen uszorás, befejezte áldástalan életét. Csak halála után került napvilágra az a sok jószág és kincs, miket évtizedeken át a megszorult szegényektől összeharácsolt. Kapzsi és zsugori volt. Adott kölcsönt hihetőlenül magas kamatokra, de koldusnak soha egy fillért nem jutott. Az a sok ruhaféle, élelmiszer és egyéb ingóság, ami utána maradt, egy embertelen ember hiába való életéről tanuszkodik. Az öreg Linke meghalt, de szivtelen zsugorisága tovább él még végrendeletében is. Csodálatos a hangja ennek az iratnak. Lelkét a lelketlen uszorás az Isten irgalmába ajánlja. Aztán temetéséről rendelkezik.

— Temetésem legfeljebb száz forintba kerülhet, — írja végrendeletében — és erre nézve végrendeletem végrehajtója személyesen és vagyonával felelős.

Egyetemes örökösül volt gazdasszonya leányát tette meg, de kikötötte, hogy az örökséget ne kaphassa egyszerre kézhez, hanem csupán annak kamatait élvezhesse, még pedig napról-napra fizessék ki megfelelő részletekben. Aztán egy egész sereg ügyvédet nevez meg, akiknek számos adólevelet adott át s felszólítja őket, hogy a követeléseket irgalmatlanul behajtsák. Az egyik ügyvédet gazembernek és szárnak mondja, aki mást se tud, mint a neki átadott iratokat elveszteni és azután azt mondan, hogy azokat meg se kapta. Egy másik ügyvéd a végrendelet szerint „nem más, mint nyomorult gazfickó, aki mindenféle csalfogással okmányokat csalt ki tőlem, s akit az ügyvédi kamarából már régen ki kellett volna csapni.” A végrendelet végrehajtója legfeljebb száz forintot kaphat fáradságáért, de a hagyatékából megtéríthetők — omnibuszköltségei. Ecce homo! Sehöl sem szólal meg a lélek e sívár sorokban. Nincs bennök egy bucsuszó valamely barátához, nincs egyetlen hangja az emberies érzelmeknek. Utolsó szavai is csak kérelhetlen szigort, átkot és romlást hirdetnek ama szerencsétlenek számára, akik adóai voltak.

— Temetés. Fürst Mórának, a jótékony-ságaról ismeretes urbólgynek, ma volt a temetése a kőbányai-ut közelében levő zsidó halottasházból. A temetésen nagyszámu gyászoló közönség jelent meg. Ott voltak a rokonok, az ismerősök és azok a szegények, akik legnagyobb jóltevőjüket vezítették el az elhunytban. — A mai számunkban közölt gyászjelentésből tévedésből kimaradt egy név, Grünfeld Pálné, született Deutsch Valéria neve, aki sógoróját veszítette el Fürst Mórna halálával.

— Köpködni tilos. Nem csak nálunk ékeskedik ez a tilalom egyes középületeinkben és a villamos kocsikban, hanem, mint egy vasúti újság írja, San Franciscóban is szűkre van rá. Hogy ott mily szigorral és pártatlansággal ügyelnek arra, hogy ezt a tilalmat senki meg ne szegje, a következő eset is bizonyítja: Bradbury, egy San-Fran-

ciscoban általánosan ismert milliomas elkövetés azt a kihágást, hogy egy közúti vasúti kocsiiban a padlóra köpött, amiért aztán nagyobb pénzbírsággal büntették meg. Midőn pedig másodszor is elkövette ugyanezt a büntetendő cselekményt, a milliomost egy napi fogságra ítélték, amit le is kellett ülnie.

— Elzálogosított ezresek. Ujfajta család történt a napokban Zsidó pestmegyei községben. Egy csendes estén beállított Tiszovszky János és Serfőző Mihály gazdákhöz egy elegánsan öltözött urisembervel s elmondta, hogy neki Budapesten egyik dohány-utcai bankházban harmincz darab ezrese van letéve. Ezt a nagy összeg pénzét lopta, de meg is bűnhődött már érte. Most szívesen eladná kétezer forintért, mert ő nem mehet be a bankházba, ahol felismernek a pénze szükségére lenne. A két gazda addig-addig hallgatta a beszédet, míg hitelt adtak az idegennek s kifizették neki a kétezer forintot. Még azon az éjjelen az ismeretlen kocsira ültek s behajtottak Budapestre. Mikor a kerepesi-utra értek, az idegen leszállt, hogy egy kicsit „tájékozza magát”. Tiszovszkyék várták egy ideig, de bizony az idegen eltűnt a pénzükkel. Nagyban hazahajtottak Zsidóra s hallgattak arról, miként jártak Budapesten. Tegnap Tiszovszky bejött a váci hetivásárra s itt fölismerte az ő idegenüket. A rendőrségre akart menni, de az idegen addig beszélt neki, míg be nem tértek egyik vendéglőbe egy-két pohár borra. Az idegen gyorsan töltögette a bort s beszélt újra az elzálogosított ezresokról. Tiszovszky újra hinni kezdett s ott ülőhelyében el is aludt a jó bortól. Mikor fölébredt, az idegen már nem volt mellette s hiányzott a több száz forinttal megterhelt pénztárcája is. A gazda most már nem hallgatott s följelentést tett a váci rendőrségnek, mely eddig csak annyit derített ki, hogy az ismeretlen Kacsnik Péter, foglalkozás nélkül való cipész, aki rablásért már évekig ült fegyházban.

— Késelő örült. Nagy riadalmat okozott ma délután a Ludovicum előtt egy Wawrzyniec Gibald nevű elmebeteg, ki késsel a kezében rohant végig az utcán s a járókelőket leszurással fenyegette. Csak nagynehezen sikerült a rendőröknek a háborgó embert ártalmatlanná tenni s bekísérni a kerületi kapitányságra, ahonnan a mentők a megfigyelő osztályra szállították.

— Becsapott pálinkamérő. Ehrenthal Béla pálinkamérő Podmaniczky-utcai üzletében a napokban megjelent egy fiatal ember és egy értékes óraláncot kínált megvételre. Ehrenthal hajlandónak mutatkozott a vételre, de csak az esetben, ha igazolja az illető jogos tulajdonát s ezért kész is volt vele lakására menni. Foglalkozását átadott neki tíz forintot. A fiatal ember a pénzzel, egy alkalmas pillanatot kihasználva, megakadt és így nyilvánvaló, hogy a láncot valahol lopta.

— A tót muzeum. Fejérvataky László muzeumi és könyvtári felügyelő a napokban Turóc vármegye főispánja és alispánja társaságában behatólag megvizsgálta a turóciszentmártoni tót muzeum-társaság gyűjteményeit. Tapasztalatairól kimerítő jelentést terjeszt a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége elé.

— Eltűnt lakó. Mulatságos véggel járó helyszíni szemlét tartott a napokban a rendőrség. Ez előtt két háttal, augusztus 1-én a felső-erdőse-utca 9. szám alatti házában egy másodemeleti lakást kibérelt egy kereskedelmi utazó. Másnap elment házulól s daczára annak, hogy a házbért pontosan kifizette s lakását rendbe hozta, nem került újra elő. A házbérelők panaszos hangokat hallottak a lakásból s amikor pár nappal ezelőtt már halottszagot is éreztek, a házmester a rejtélyes esetről jelentést tett a rendőrségnek. Bejelentette, hogy az ismeretlen lakó két hét óta nem került elő s a körülmények oda mutatnak, hogy a lakásban elfémesztette magát. A rendőrség részéről nyomban kocsira ült az inspekciós fogalmazó egy rendőrorvossal, detektívvel és rendőrrel és hozzálátott a lakás felnyitásához. Mintán az ahogy nem ment, lakattal nyitatták fel az ajtót. Az előszobára néző ablak sértetlen volt, az ajtó pedig nem tájtított — minden jel arra mutatott, hogy a lakó az ajtó előtt fekszik halva. Végre is benyomták az ajtót, amikor aztán bemehettek a lakásba. Az ajtó

mellett hatalmas börtönd volt, de a lakásban mindent a legnagyobb rendben találtak. A rendőrség kiktűdöttel aztán megállapították, hogy a még mindig ismeretlen lakó hivatásánál fogva alkalmassint hosszabb utra ment. Hogy lakását még biztonságban tudja, nagy börtöndjét az ajtóhoz támasztotta, ő pedig a felig nyílt ajtón kibújt. Perzsésok-sok ember verődött össze a hatóság kiktűdöttel teinek láttára, de azután csaldóva voltak kénytelenek eltávozni. Az eltűnt utazót különben a rendőrség mindenfelé keresi.

— Éjjeli csendélet. Ma éjjel egy vörösvári-uti vendéglőben néhány részeg ember keményen összeütközött. Start József, Tegye Viktor, Illinger József, Hunak Vilmos napszámosok és Bauer Albert első honvéd gyalogezredbeli közlegény bor mellett mulatoztak. Mulatozás közben a társaság összekocczant, amiből olyan dulakodás lett, hogy mindenik vérző sebekből borítva került az első kerületi kapitánysághoz.

— Feltékony rendőr. Neugebauer József bácsmezei rendőr Béla Rózsa újvidéki varróleánygyal huzamos ideig boldogan és szerelmesen élt. A rendőr azonban feltékonyaságával annyira kirozta a lányt, hogy ez végre is elhagyta szeretőjét. Csak hogy Neugebauer ebbe sehogyszem tudott belenyugodni, követte a leányt Újvidékre és mikor itt is ajtót mutatott neki, revolverrel rálőtt. Az újvidéki törvényszék emiatt egy évi börtönrre ítélte el, de egyelőre szabadlábon hagyta. Ezalatt felkereste ismét volt szeretőjét, aki időközben Weinberger-zimonyi asztaloslegényvel kezdett új viszonyt. Neugebauer kérte a leányt, hogy az asztalosossal szakítson és kövesse őt, mikor pedig ezt kereken megtagadta, a rendőr kést ragadott és két életveszélyes sebet ejtett a leány alsótestén. Neugebauer megugrott, hiába keresi a zimonyi rendőrség. Alighanem Szerbiába menekült.

— Kellően adós. Tóth József toleával lakos — mint ottani tudósítónk írja — ötszáz forinttal tartozott Csorba Jánosnak. Mikor Csorba adóását beperelte, Tóth dühében vasvillát ragadott és annyira összeszurkálta Csorbát, hogy ez most élet-halál között lebeg.

— Gyujtogatás. Miskolczi tudósítónk táviratozza: A város határában fekvő Martin-féle tanyán gyujtogatás következtében nyolcz kazál gabona leégett. A kár tizenkétezer forint. A gyujtogatót elfogták.

— Pályázat ösztöndíjas helyekre. A siket-némák váci országos nevelő- és tanítóképző-intézetében szeptember 1-én két ösztöndíjas hely lesz betöltendő. E két helyre csakis oly 30-adik évüket még be nem töltött okleveles elemi vagy polgári iskolai tanítók pályázhatnak, kik a német nyelvben ányira jártasak, hogy (esetleg szótár segítségével) német paedagogiai műveket olvassák és kielégítő fordítani tudnak. A pályázatok mielőbb benyújtandók az intézet igazgatóságánál.

— Az Országos Tátrába s a regényes vágyölgy. fűrdőbe érdekes kirándulást rendez az utazási központiroda (Dörötyia-néző). Az utazás nyolcz napra van tervezve s a program a fenséges vidék legzebb pontjait felöleli.

Napirend.

F a p t á r: Szerda, augusztus 17. Római katólikus: Liberál ap. — Protestáns: Liberál. — Görög-örös: (augusztus 5.) Euzing vt. — Zsidó: Ab 29. — Nap két 4 óra 48 perczkor, nyugat 6 óra 51 perczkor. — Hold két 4 óra 40 perczkor éjjel, nyugat 6 óra 33 perczkor délután.

A körvát miniszter fogad délután 8-10 óráig. As iparművészeti múzeum, nyitva 8-6.

Iparművészeti társulat kiállítása nyitva 8-6.

Egyetemi könyvtár nyitva 8-12 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9-1 óráig.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9-1 óráig.

Természetráji gyűjtemények múzeuma nyitva 10-12 óráig. (Múzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 óráig délután 1 óráig.

Nemzeti múzeum képtára nyitva délután 9-1 óráig. Többi társi, köztük a néprajzi országos (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9-1 óráig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

Az új országos kupolacsarnok megállás-ható 10-1 óráig 50 krajczár belépő díj mellett.

A Hódóó őslélekvölgy, Eisenhut Ferenc óriási körképe látható Városliget, Andrássy-utca végén látható reggel 9-től este 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekdíj 30 krajczár.

A toronyfölvatás.

Maros-Illye, augusztus 15.

Kedves és szép ünnepégre készült szombaton az aradmegyei Maros-Illye lakossága. Szerdán fejezték be a római katolikus templom új tornyának építését, s a kereszt fölvonását és a torony fölvatását szombaton akarták nagy ünnepségekkel megtartani.

Mindenki és minden elkészült már a nagy eseményre. Készen volt a program, a hívek izgatott, ünnepies hangulatban voltak s a szertartáshoz is minden készen állott. S mikor már mindenki örült és ünnepeit, akkor, két órával a keresztfelvonás előtt, a torony óriási robajjal ledől.

A szerencsétlenség pillanatában még az összes munkások ott foglalatokodtak a torony tájékán. Néhányan észrevették a veszedelmet, de már csak az utolsó perczben.

— Ledől a torony! kiáltották és elfutottak. A többieket maga alá temette a lezuhanó épületrész.

Mikor a nagy meglepetéstől és rémület-től magukhoz tértek az emberek, hozzáfogtak az eltemetettek kiasásához.

Három halottat, két súlyosan és három könnyen sebesültet huztak ki a romok alól.

A szerencsétlenség helyén nyomban megjelent dr. Atlasz Ede járásorvos, aki a sebesülteket ápolás alá vette.

Közben odajött a főszolgabíró is és megtartotta a helyszíni vizsgálatot, amelynek az lett a vége, hogy Balázs Sándor dévai építész, a toronyépítés vállalkozóját, letartóztatták, mert minden jel azt mutatja, hogy a szerencsétlenségnek az építész lelkiismeretlensége az okozója.

Természetes, hogy ez az esemény nagyon fölzgatta a maros-ilyeieket. Az elmaradt ünnepre nem is gondolt már senki; megrendülve és lesújtva állottak a romhalmaz előtt, ahol az összetört holttestek hevertek és a sebesültek jankiáltásai és nyögései hallatszottak.

A maros-ilyei torony tehát bedől, anélkül, hogy megkeresztelték volna.

Bedől és többé föl sem épül talán. A bábonás nép misztikus legendákat suttog a szerencsétlenség okáról. Isten ujját, Isten intését látja a dologban és nem engedi, hogy újra fölépüljön, ami egyszer elpusztult.

Milyen jámbor a nép! Rejtelmes legendákat suttog építőmesterei lelkiismeretlenségéről, ami pedig olyan közönséges, mindennapi dolog!

Halálos végű párba.

Karcsu viaszgyertyák sápadt, kísérteties fénye csak egy egyenruháas fiatal halottra, csillog a kabátján a rézgomb, feszül rajta a színes egyenruha, de merev az arca, a karja, a szíve. A szoba félhomályában két gyászruhás nő nézi fájdalmas, kétségbeesett tekintettel a ravatalt. A halott anyja és huga. Minden örömet szétépte az a golyó, amely a fiatal hadnagy mellébe furódott és ott addig pusztított, rombolt, míg néhány percz alatt befejezte gyilkos munkáját. Tragédiának is tulsótét.

De nagyobb-e a viláosság csak egy fényrugárral is ebban a másék lélekben, annak az embernek a lelkében, aki a tragédiának látszólag diadalmas hőse? Az életben maradt ellenfél, akinek golyója letartotta a fiatal hadnagyot. Az ő kedélyre most hűszeres nyomottság borul. A hitves elkészítette, amely kezébe adta a pisztolyt és ottbék a két halvány nőnek s orra, akik az elhunyt ravatallal imádkoznak. Lelkük már régen nem volt egy nyugalmas pillanata sem, egész életük

csupa tépelődés és borzasztó kétely volt. Neje nem viszonzta azt a gyöngéd szerelmet, amelyre ő körülvette. Sőt lehet, hogy hitrese érdemtelten is a szerelmére. Ez a gondolat kizárta agyát és szívéét. A hadnagyra gyanakodott, ki tudja, okkal vagy ok nélkül. És gazdagabb lón két megsemmisült élettel a tragédiák könyve: egy halottal és egy élő halottal, egy elszállított és egy tovább borongó lélekkel. Gazdagabb lett a krónika egy megrázó diszsonanciával, amelyben nincs egy vigasztaló árnyalat sem. Hol van az a társadalmi, etikai vagy lelki egyensúly, amelyet ez a pisztolylövés helyreállított? Mi csak két nőnek a forró könyveit látjuk, és csak egy férfiu egész testén és lelkén végigfutó hideg borzalmat érzünk.

A szenzációs esetről, amelynek, mint érintettük, a „cherchez la femme” örök motívuma szolgált kiindulásul, pozsonyi tudósítónak a következőket jelenti nekünk:

Pozsony, augusztus 16.

Augustin Gyula tartalékos főhadnagy — különben bécsi pénzügyminiszteri számellenőr — néhány évvel ezelőtt nősült. Egy pozsonyi vagyonos családnak a leányát, a szép Nemesvárosy Irmát vette feleségül. Házassága azonban nem volt boldog. Úgy tetszett neki, hogy neje nem viseltetik iránta teljes odaadó szerelemmel.

Végre is válópört indított ellene.

Az asszony azóta Pozsonyban tartózkodott szüleinél és tegnapelőtt a ligetben sétált Calbasa Vazillal, a Bécsben állomásozó hetvenkettedik gyalogezred egyik hadnagyával. Augustin, aki vasárnap Pozsonyba utazott, véletlenül találkozott velük.

Mikor meglátta nejét a hadnagygyal, hirtelen elhalványult és lelkében iszonyu gyau fészkelte be magát. A következő perczben rátámadt Calbasara, aki menten kardot rántott és az utcai járőrelőknél kellett őket szétválasztaniok.

Az utcai botránynak pisztolypárbaj lett a folytatása — rendkívül súlyos föltételek mellett — a pozsonyi katonai lovagló-iskolában. Mindkét félnek katonatisztek segítettek.

A hadnagy első lövése csütörtököt mondott. Most Augustin, a férj, emelte föl a pisztolyát és néhány másodperczig célzott.

Az ellenfél éles sikolya jelezte, hogy a lövés talált.

Calbasa hadnagy a mellén találva össze-rogyott és a két jelenvolt ezredorvos hozzáietett, hogy megvizsgálja a sebet.

A seb föltétlenül halálos volt és a hadnagy alig tíz percz múlva kiszorvedett.

A szerencsétlen fiatal ember ravatalánál két gyászhaborult nő zokog: édesanyja és nővére, akik most elvesztették fenntartójukat. Az eset rendkívüli feltűnést kelt és tekintettel, hogy épen néhány héttel ezelőtt történt a nagyszabású családi dráma, amelynek hősei szintén katonatisztek voltak, élénken és részvétellel tárgyalják.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Játfé tizenkét felesége.** A nyári primadonnák és nyári habituék napja leáldozóban van. A téli színházak megnyitják kapukat: a sort ma este a Népszínház kezdte meg. Színre került a „Játfé tizenkét felesége”, amelynek mókái és dalain a közönség pompásan mulatott. A nézőtérben a nyári szezon dacára igen kellemes atmoszféra uralkodott és így a közönség zavartalan örömmel hallgathatta Bárdi Gabi csinos énekét és tapsolhatta Szirmainak és Némethnek. A karnagyi székben a mester-dirigens, Konti József ült.

* **Magyar Színház.** A nyári színet után holnap, szerdán este lesz az első előadás a Magyar Színházban. Gandillot bohocztát, „A kikapós patikárius”-t adják harmincznegyedszer a régi szereposztással. Ez a mulatságos darab a múlt szezonban sokszor megtaczagatta a közönséget. A megnyit-

előadás alkalmából és a nagy melege való tekintettel a színház igazgatósága ma megvizsgálta a szellőztető készüléket s mindent a legnagyobb rendben talált. A nézőtér alatt épített méldenczében állandóan víz van s a friss levegő ezen keresztül jut a színházba. A szellőztetésnek ez a módja a legmodernebb berendezkedés, amelynek segítségével egyenletes és 16 fokra leszállított temperatura érhető el. A holnapi előadás fél nyolcz órakor kezdődik.

* **Italia Vitellani Magyarországon.** Italia Vitellani, a kitűnő olasz tragika, akinek fölléptei a városligeti szinkörben annyi gyönyörűséget szereztek a közönségnek, szentpétervári és moszkvai vendégszereléseit megelőzőleg a jövő hónapban Magyarországra, a turini Teatro Carignano-ból, Budapestre jön. Itt új társulatával vendégszerelni fog. A tárgyalások azonban a Vigazdiházzal még folynak. Egy magyar ügyvétség ez alatt már megkötötte a szerződést a művésznővel egy magyarországi körútra. Egymásután lépnek föl az olaszok három-három estén Szegeden, Temesvárott, Arádon, Pécsen, Szabadkán, Kolozsvárt, Brassóban, Debreczenben, Kassán és Pozsonyban. Műsorukon van a „Kameliás hölgy”, „Tosca”, „Hedda Gabler”, „Magda”, „Fernando”, „Fedora”, „Frou-Frou” és „Bagdadi hercegnő”. A társaság Luigi Duse igazgatása alatt áll és szerződötve van Vittorina Duse, a nagy Duse Eleonora nővére is.

* **Iparművészeti kiállítás.** Az iparművészeti múzeum — mint már említettük — a vidékről felránduló közönség számára kiállítását rendez a tavaszi tárlaton megvásárolt műtárgyakból és plakátokból. A kiállítás augusztus 18-án és 19-én reggel 9-től délután 1-ig és délután 3-tól 6-ig, augusztus 20-án egész nap és 21-én ugyancsak délelőtt 9-től délután 1-ig és délután 3-tól 6-ig tekinthető meg díjlanul.

* **Babér a dalosoknak.** Az aradi dalosverseny eredményét ma délelőtt hirdette ki a jury. Tagjai voltak: Idősb Ábrányi Kornél, Bellovits Imre, Gaál Ferencz, Gobbi Lajos, Lung György, Instátoricz főjegyző, Ernye József, Hoppe Rezső és Király Béla. A kötött versenyben, amelyen Gaál Ferencz „Sóhajtság” című kardalát énekelte, a jury mind a husz versenyző dalárdáját elismerőleg és díjserettel nyilatkozott. A két első díjat a kassai dalegylet és a Ganz-gyári dalkör kapta. Amannak az országos dalárszövetségi aranyérem, ennek az aradiak által kitűzött ezüst serleg jutott. A második díjat (a díszelnök által följajánlott koszorút) a szegedi dalárda kapta. Egy ezüst serleget, mint harmadik díjat, a „Törökves” dal- és zenégytel nyert. A híregyházi dalegylet vitte el a negyedik díjat, egy vezény-pálcát, míg az ötödik díjat (László-szobor) a debreczeni munkás-dalegylet érdemelte ki. Dícsérő oklevelet kaptak: A budapesti éreshang, a budapesti asztalossegédek dalköre, a kecskeméti városi dalárda, a bódmezővásárhelyi dalárda, a sátmár-németi dalárda és a zombori kastinó dalárdája.

* **Leszámolás.** Mikor Gézy István „A gyimesi vadkirály”-t megnyitotta a népszínház pályadíjat, ebben a művében erős Népszínművelői tehetségének adta tanujelét. Ez a tehetség, melynek szerint még sokkal jobban érvényesül a „Leszámolás” című népszínművében, amelyet először a Kiszalud-színházban, ma este pedig a városligeti szinkörben adtak elő. A „Leszámolás” műveje ügyes és fordulatos; az erős drámai összekötés, a meleg érzéstől áradó jelenetek a darabot határsósá, a vig epizódok élénkítő tözük. A művet frissen, élénk, párbeszéd eleven, nyelvezet pedig magyaros, ha nem is mindenütt műgőrnél méltos. A szereplők közül azonban sajnos csak Háyvári és Haday Sándor alakítása volt elfogadható.

* **Siófoki színház.** A Balatonvidék legszebb fürdőhelyén, Siófokon, most Dobo Sándor igazgató győrsoproni színtársulata játszik, a közönség jelenk pártfogása mellett. A társulatnál nagy sikerrel vendégszerelt Csongori Mariska, a Népszínház volt tagja, aki tegnap a „Gyerekkasszony” című népszínműben bucsuzott el a siófokiaktól. Az előadás, amelyen a darab szerzője, Ifjú Dobo József népszínházi karságy is jelen volt, lelkes hangulatban folyt le. Csongori Mariskát virágokkal halmozták el, a szerzőt pedig számtalanszor a lámpák elé tapsolták.

FŐVÁROS.

(A zugliget-budakeszi vasút) közgazgatási bejárása ma délelőtt volt Papp Árpád miniszteri titkár elnöklése mellett. A vonal — a terv szerint — a közuti vaspálya-társaság zugligeti végállomásától indul el, a Fácán mellett, a Béla király-uton, s a harangvölgyi-uton keresztül s azután, elhagyva a székesfőváros határát, villamos územre berendezetten halad Budakeszig. A vonal az ut egy részén fogaskerekű vasut alakjára fordul s fölüeli a budai hegység legszebb részét. A vasut-vonal felső vezetékre lesz berendezve. Minthogy az összes hatóságok — s köztük a főváros megbízottai is — oda nyilatkoztak, hogy ennek a vasúti vonalnak a kiépítése a legnagyobb mértékben kívánatos, az elnök az ülést bezárta, s bizottság a helyszínére ment ki.

Budapest júliusban.

A fővárosi közgazgatási bizottság ma délelőtt Márkus József főpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a következő jelentéseket terjesztették elő:

(Közbiztosság.)

A főkapitány jelenti, hogy a székesfőváros személy- és vagyondíztossága az elmúlt július hónapban elég kedvező volt. Összesen 1413 büntendő cselekmény jutott a rendőrség tudomására. Ezek közül az ember élete és testi épsége ellen irányult 198 eset. Külön felemlítésre érdemes eset csak egy van: a rákosfalvai gyilkosság. Július 16-án történt a vezér-utca 25. számú házában, hogy egy kömívessegéd a vele közös háztartásban élő mosónőt késszurásokkal meggyilkolta, hulláját pedig a szoba padlója alá elásta s a padlót újból lezégezte. A megindított nyomozás során a főrendőrség a padló alatt megtalálta a holttestet, a gyilkost pedig, aki tettet különben beismerte, átadta a királyi ügyészségnek. A vagyon ellen való bűncselekmények száma 1054 volt. Ebből 884 volt a lopások száma, de több mint felénél husz forintot aluli volt a kár.

Említésre méltó vagyon elleni bűncselekmény a múlt hónapban egyedül a következő volt: A főváros nagyobb divatkereskedéseit fiatal leányok látogatták vásárlás ürügyé alatt, hogy selymét és más értékesebb ruhaszöveteket lopjanak. A rendőri nyomozás során tizenkét leányt sikerült kézrekeríteni, akik legnagyobb részét beismerésben is vannak. A lopott szöveteket zálogba tették s a rendőrség tényleg 8—9000 forint értékű ily árut talált különféle zálogházakban. A tartóztatottak közül néhányat szabadon bocsátottak, a többieket pedig átkeztették az ügyészséghez. A bíróságok elbírálása alá tartozó bűncselekmények miatt a rendőrségnél a múlt hónapban 305 egyént tartóztatottak le; ezek közül az illetékes hatóságokhoz kísérték 214-et, szabadlábra helyeztek 53-at, kórházba szállítottak 8-at, közgazgatási elbánás alá került 3, a többi 27 ellen pedig a bünyügyi vizsgálat továbbra is folyamatban maradt.

(Közegészség.)

Dr. Schermann Adolf tisztí főorvos havi jelentése szerint a főváros közegészségi állapota július hónapban elég kedvező volt, mert bár az általános halálozás július hónapros képét emelkedett, ez emelkedést a nyári hónapokban mindig szaporán előforduló gyomor- és bélhurut-esetek okozták. Meghalt július hónapban 1118 egyén, június hónapban 990; gyomor-bélhurutban meghalt július hónapban 286, június hónapban 108, a szaporodás tehát 128. Ez a szám azonban nem nagyobb, mint az előző évben lenni szokott. A ragályos kórok közül szaporodott a kanyaró, némileg a hökhorut és ronszoló toroklob is, csökkent a hagymáz. Élve született július hónapban 1889, meghalt 1118 s így a születések 750-nel mutak fölül a halálozásokat.

A tisztí főorvos félévi jelentéséből kiemeljük a következőket: A múlt év első feléhez viszonyítva, emelkedett a hagymáz és némileg a ronszoló toroklob is, változás nem mutatkozott: a gyermekágyi láz és a vörheny jelentékeny mértékben apadtak; a hólyagos himlő és a kanyaró. Közegészség-

séggyünk fokozatos javulását tüntetik fel az elmúlt öt utolsó év első felének halálozási adatai:

1894. év első felében elhalt	6763
1895. " " "	7244
1896. " " "	7559
1897. " " "	6669
1898. " " "	6370.

Ez adatok szerint a halálozás ez év első felében a legkisebb volt s a javulás mérvét még fokozza az a körülmény, hogy ez öt év alatt a lakosság száma tetemesen szaporodott. A születési többlet a félévben 5150 volt, a mult félévben 4871.

(Közvetések.)

Az adófelügyelő jelenti, hogy a felszólamlási bizottság működését befejezte. Éveses adó fejében ez év július havában 1,669,421 forint 53 krajczár folyt be, a mult év hasonló időszakához képest 35,312 forint 20 krajczárral kevesebb.

(Közoktatás.)

A királyi tanfelügyelő jelentése az elmúlt tanévben szerzett főbb tapasztalatait sorolja fel. Konstatálja, hogy úgy a rendes, mint a magántanulók névszerinti összeírása még nem történt meg, az iskolaépületek száma pedig nem felel meg a tanulók létszámának. A kisdévodák vezetői tartózkodóan viselkednek a kisdévek teljes gondozása iránt és azt csak 2-3 fél-napi órára kívánják redukálni. A társadalom az ovodák fenntartásától lassankint visszavonul s azt a fővárosra hárítja. Az elemi oktatásnak egyik főhiánya még mindig a félnapos tanítás; itt-ott a gyakorlatok hiányos javítása, az oktatás mechanizálása és a tervszerű paedagogiai irányítás hiánya volt a iskolai igazgatásnál is észlelhető volt. Az ismételt oktatás el van hanyagolva, amennyiben csak három helyen van szervezve. Az eredmény különben dicséretes (?) Az ipariskoláknál a tanulók csak fogyatékosan fejezik be tanulmányaikat, mert nagy számuk alig jut el a második osztályba. A tanterv formaszertű képesítéssel átlag nem bírnak, de az oktatás eredménye évenként emelkedik, csak a szakaszerű csoportosítás volna mielőbb elrendelendő. A kereskedő-tanonczióknak új szervezete még nem lépett életbe. A polgári iskolák közül a IV., V. és VII. kerületi leány- és a VI. és VII. kerületi fiú polgári iskola helyiség tekintetében kifogásolandók. A rákosi gazdasági ismétlőiskola az elmúlt évben mintaszerűnek bizonyult. Végül kifogásolja a tanfelügyelő a szokásos évszázó vizsgálatok mostani sorrendjét, amennyiben igen sok iskolánál már május végén fejezik be a tanítást. Ezért rendelteti uton kívánja a vizsgálatok megtartását szabályozni. A tanfelügyelőség a fővárosi tankerület összes iskoláit felhívta és a helyszínen szerzett tapasztalatait esetről-esetre közölte a tanácsmal.

E jelentések tudomásul vétele után bemutatják a miniszterhez felterjesztendő félévi jelentést, amely jelentősebb mozzanatot nem tüntet föl.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Elítélt ártatlan, felmentett bűnös. Zürichből táviratozzák nekünk: Az itteni esküdtszék négy évvel ezelőtt egy Holiger nevű fiatal embert kéjgyilkosságnak miatti életfogytiglani börtönre ítélte. Ugyanekkor egy olasz embert, aki ellen nagyon súlyos indíciók bizonyították, hogy ő követte el a tettet, felmentett a vád alól. Négy év hosszú idő, ez alatt az ügy nem aludt el és az emberek lelkiismerete kikaparta a hamuból. Kiszült, hogy a bíróság irtóztos tévedés áldozata lett, ártatlan embert ítélte el és bűnös embert mentett fel. Csakhogy az volt a nagy baj, hogy a felelősségi fórumok minden perújítási kérvényt ridegen elutasítottak. Erre aztán nagy mozgalom támadt a kis Svájcban, amely arra irányult, hogy az ártatlan embert kiszabadítsák a fogságból. A mozgalom ele persze a kormány és a bíróságok ellen irányult. Az ügy lassankint oly nagy hullámokat vert fel, hogy ma már a zürichi kantontanács foglalkozott vele. A kormány a bíróságokat védelmébe vette és tiszteletet akart szerezni az „ítél” ügynek. A kormány azonban az igazságszerető kantontanácsban győztes vereséget szenvedett és a tanács eg y-

hangulag elhatározta, hogy a bíróságokat utasítani kell a per újra felvételére.

— Pettkó László bűnügye. Még januárban voltunk, amikor a budapesti büntető törvényszék Pettkó László volt belügyminiszteri titkárnak, az „Országos Törvénytár” szerkesztőjének hosszadalmas bűnpörét tárgyalta. Pettkó ellen az volt a vád, hogy a szerkesztésében megjelent füzeteket hűtlenül kezelte, azokat kéz alatt eladta, a pénzt saját czélfaira fordította és okmányokat hamisított. Az államot ilyen módon körülbelül ötvenkétezer forint erejéig károsította meg. Mikor fegyelmi vizsgálat indult meg ellene, kimenekült Bajorországba, ahol München környékén eldegált, míg le nem tartóztatták. A budapesti királyi büntető törvényszék több napon át buzódó végtárgyalás után hivatali sikkasztás és közokirathamisítás büntetelét miatt négyévi fogságra ítélte el Pettkó Lászlót, a család és magánokirathamisítás vádjai alól azonban felmentette. Eötvös Károly védő az ítéletátlához fellebezett, védencre fölmentését kérve. A tábla szüneti bűntető tanácsa aztán Vavrik Antal elnöklése alatt, Tolnay Antal előadó alapján ma foglalkozott a bűnüggyel. Az iratok felolvasása azonban nagyon is sokáig tartott el és így Pettkó László bűnügyében csak holnap délelőtt tíz órakor hirdeti ki Vavrik tanácselnök a tábla ítéletét.

— A nagy postasikkasztás. Tóth Kálmán bűnpörében, aki a József-téri postahivatalnál 91.000 forintot sikkasztott, de amikor Brémában hajóra akart szállni, hurokra került, ma tett indítványt a királyi ügyészség. Amikor az eljárás megindult, bevonták a bűnpörbe Tóthnak a feleségét is, kit Brémában vele együtt fogtak volt el a szintén hazahoztak. Ellene orgazdaság címén folyt az eljárás, de már harmadnap szabadlábra helyezték. Megfelel ennek az intézkedésnek az az indítvány is, melyet az ügyészség ma terjesztett a törvényszék elé. A királyi ügyészség Tóthnéval szemben elejti a vádat és csupán Tóth Kálmánt vádolja hivatali sikkasztás büntetével. A törvényszéknél már legközelebb kiosztják az ügyet valamelyik előadó-bírónak s valószínűleg még ebben a hónapban a vádhatározatot is meghozzák. Minthogy Tóth felebbezni nem fog, a végtárgyalás sem fog sokáig késni.

— Az öszesekülvők. Megirtuk a minap, hogy a budapesti királyi büntető törvényszék fölterjesztette Muzsik János és társai bűnpörének aktáit a királyi táblához az ügyészség s a védők felebbezésével egyetemben. Muzsik és társai ellen tudvalevőleg az a vád, hogy dinamitmerőnyelet akartak a király ellen elkövetni. Az iratok már fönn vannak a táblán. A sok hűhóval rendezett bűnügy előadója Burg Lajos királyi táblai bíró lesz, aki a jövő hét szardájára be is jelentette már előadásra az öszesekülvők bűnügyét.

— Építkezés embervérrel. Az az építkezési szeszecske, mely ez ideig április 22-én a külső-váci-uton történt, erősen foglalkoztatja a törvényszéket. Az eset maga már ismeretes. Öt emberélet pusztult el egy fal bedőlése következtében, tizenhárom munkás pedig súlyosan megsebesült. A külső-váci-ut 93. száma alatt kőfaragóműhelyt építettett a Ney Ede és társa cég, mely az épület elkészítésére Hörcher József építő-vállalkozóval szerződött. A vállalkozó, hogy mentül nagyobb legyen a haszna, a falakat nem elég mélyen építette be a földbe, ami aztán a katasztrófára vezetett. Mint a vizsgálatnál kiderült, a szomszédos épület padozata például 119 centiméterrel mélyebben volt a föld alatt. Az épülő ház gyenge fala bedől s életüket veszítették: Hlavács János, Denzinger Márton, Simonaberg Ferenc, Madliak Anna és Vrcsek Mária s. azonfelül, hogy sokan könnyebben sérültek meg, még tizenhárom szenvedtek súlyos sérülést. A vizsgálat során a vállalkozó minden felelősséget. Fortelka József pallérra akart hárítani, de hasztalan. Most már az összes kihallgatások megtörténtek és Wiener vizsgálóbíró konstatálta, hogy Hörcher vállalkozó a bűnös, mert az építkezés az ő irodájában kidolgozott tervnek megfelelően történt s így a pallért alig érheti vád. Az akták ma átmentek a királyi ügyészséghez, amely valószínűleg Hörchert fogja vád alá helyezni, miután már eddig is ellene folyt a bűnvádi eljárás emberölés vétsége címén.

SPORT.

+ Az athletikai klub Balaton-Földváron. A magyar athletikai klub balaton-földvári új klubházát tegnap avatták fel nagy ünnepség mellett. Az új klubház gróf Széchenyi Viktor és Imre pártolása mellett épült. Az ünnepély sorrendje a következő volt: Délelőtt istenítisztelet volt, délután a klubház ünnepi felavatása. A tölgylombbal és zászlókkal díszített házat Vermess műépítő adta át gróf Széchenyi Imrének, aki aztán az athletikai klubnak juttatta birtokába. Az átadás pillanatában huzták fel a klub lobogóját a klubház ormára. Gerenday György alelnök a klub nevében meleg köszönetet mondott a Széchenyi grófnak s átnyújtotta a klubtagok által felajánlott arany emlékérmeket gróf Széchenyi Imre alelnöknek. Azután az alapítási okmány aláírása következett. Az ünnepi aktus után verseny volt. Ezüst emlékérmeket nyertek: Záborszky István, Réthy Pál, Sasse Károly, Porteleky László, Zimpeo Ervin. A versenyt diszlakoma, majd táncz követte.

+ Országos kerékpárverseny. A budapesti torna- és sportegyletek versenypálya - szövetsége augusztus 28-án a saját millennáris versenypályáján országos kerékpárversenyt rendez. A feltételek a következők:

- I. Megnyitó-verseny. Táv 1000 méter. Elsőnek disz. ezüst-érem és tiszteletdíj, másodiknak ezüst-, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem. Tét 3 korona.
- II. Nyeretlenség versenye. Táv 2000 méter. Elsőnek és másodiknak ezüst-, harmadiknak és negyediknek bronz-érem. Tét 1 korona.
- III. Főverseny. Táv 2000 méter. Elsőnek arany-érem, másodiknak disz. ezüst-, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem. Tét 4 korona.
- IV. Tandem-verseny. Táv 3000 méter. Első párnak két disz. ezüst-, második párnak két ezüst- és harmadik párnak két bronz-érem. Tét 2 korona.
- V. Handicap. Táv 2000 méter. Elsőnek és másodiknak disz. ezüst-, harmadiknak ezüst-, negyediknek bronz-érem. Tét 2 korona.
- VI. Magyarország bajnoksága 100 kilométerestávon 1898. évre, a „Magyar Kerékpáros-Szövetség” engedélyével. Első „Magyarország bajnoka 100 kilométeres távon 1898. évre” címet, bajnoki szalagot, aranyérmét és tiszteletdíjat nyer. Másodiknak disz. ezüstérem és tiszteletdíj, harmadiknak disz. ezüst-, negyediknek és ötödiknek ezüst-érem. Tét 5 korona.

Nevezési határidő augusztus 8-ika.

+ Magyar uszók diadala Prágában. Az „Athletic Club Prága” harmadik nemzetközi uszóversenyén fényes revancheot vettek a magyar uszók a bécsieknek. Gräfl Ödön (M. U. E.) megnyerte a rövid bajnokságot, a hosszú táv bajnokságában pedig Gräfl Károly (M. U. E.) multkori legyőzőjét Wahle Ottót (W. A. Sch. C.) hagyta maga mögött, még pedig kétázás méterrel. E két bajnokságon kívül megnyerték még az akadályuszt és három versenyben a második helyre értek.

+ A Festetich-istálló. Gróf Festetich Tasziló istállójából tíz ló fog futni a budapesti augusztusi meeting alatt, melyek a következők: Crampon, Diadal, Heritière, Doge, St. Nitouche, Gvardian, Eclair, Fridom, Florie, Duty.

+ A nyílt handicap. A budapesti meeting hetedik napján, kedden lefutandó nyílt handicap-re (1600 méter) a következő lovakért fogadták el a terhet:

44 Bátor	71-5	84 Vigéc	55-5
36 Duna	63	36 Aspasia	55
36 Malteser	62-5	36 Tur-Tari	55
56 Morny	61-5	36 Mia Teresina	58-5
36 Bülnitz	60	36 Morgó	53
46 Katinka	58-5	36 Bertha	58
36 Nyilvány	58	46 Darlington	52-5
46 Dogma	57-5	36 Desoó	52
46 Garibaldí	57	36 Etuska	51
46 Gehst-vira	57	36 Ara	48
46 Tripotense	56-5	46 Bora	43-5
46 Furfang	56-5	46 Nebáncs	42-5

+ A leghosszabb kerékpárverseny. A leghosszabb verseny, melyet Európában valaha futottak, tegnap dőlt el Párisban. A hetvenkét órai időtartamu versenyben Miller volt a győztes. A mérkőzés pénteken este kezdődött és hétfőn este hat órakor végződött, tehát három napig tartott.

+ Athletikai versenyek. Hódmezővásárhelyen a Torna- és vívó-egyesület a hónap 21-én jubiláris torna és athletikai versenyt rendez, amelyre, tekintettel az értékes díjakra, már most is nagy az érdeklődés. Az érdeklődőknek dr. Draskóczy Pál bizottsági elnök szívesen szolgál felvilágosítással.

† Európai championship. Badenben tegnap dőlt el az európai championship, melyben a Miklósfalvi népes Que Alien-je volt a győztes.

† Az augusztusi handicap. A szombaton döntésre kerülő augusztusi handicap-ra ma jelent meg a teharközlés. A hivatalos handicap a benevezett 27 ló között a következő súlyozással vélté kiegyenlíteni az esélyeket.

id. Álmos	62.5	36 Malteser	49.5
46 Tip-Top	62.5	36 Bilitix	49.5
36 Lárna	57	36 Prosa	49
36 Kárpát	57	46 Gyurjad	48.5
56 King Amphion	56.5	46 Contra	48
36 Pavolin	56	46 Szilvia	47.5
36 Góhér	54	46 Garibaldi	47.5
46 Néni	53.5	36 Judica	45.5
36 Virgoncz	53	36 Hires leány	44
66 Páratlan	52.5	56 Tizza	41.5
36 Lelencz	52.5	36 Dix	41.5
36 Longchamp	50	36 Turi-Turi	39.5
36 Heritiére	49.5	36 Etanka	39
36 Ladroné	49.5		

NYILT-TÉR.

Dr. Guthi Soma

Ügyvédi irodája, Miksa-utca 11. szám alatt (a „New-York” palotával szemben) van

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 16. (C. T. B.)

	augusztus 16. cents	aug. 15. cents
Buza szeptemberre	70 ¹ / ₄	70 ¹ / ₂
decemberre	68 ¹ / ₄	68
Tengeri szeptemberre	37	37 ¹ / ₂

Chicago, augusztus 16. (C. T. B.)

	augusztus 16. cents	aug. 15. cents
Buza szeptemberre	65 ¹ / ₂	65
Tengeri szeptemberre	32 ¹ / ₂	32 ¹ / ₂
októberre	—	—

Ipar és kereskedelem.

Fizetésmegszüntetések. A bécsi Creditorenerein a következő fizetésmegszüntetéseket jelenti: Fausz Ödön Pécs, Kozsey Hugó Eszék, Egri Béla Debreczen.

A monarchia áruforgalma. Bécsből telegrafálják: Az osztrák-magyar vámterület külkereskedelmének végleges statisztikai kimutatása szerint az 1897. évben a behozatal 94.9 millió mázsára vagyis 755.3 millió forintra rugott az előző évi 88.8 millió mázsával vagyis 705.8 millió forinttal szemben. A kivitel 153.6 millió mázsára vagyis 766.2 millió forint volt, az előző évi 145.1 millió mázsával vagyis 774 millió forinttal szemben. A nemes érczek és ércek behozatala 94.9 millió forintra rugott az előző évi 68.8 millió forinttal szemben, a kivitel pedig 51.7 millió forintra az előző évi 42.5 millió forinttal szemben.

Köbányai sertéspiacz. aug. 16. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 59—59¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban; 60—60¹/₂ kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—60 krajczárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59—60 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 59—60¹/₂ krajczárig. Sertéslétszám: 1898. aug. 13. napján volt készlet 45.336 darab, aug. 14-én felhajtott 1538 drb, augusztus 14-én elszállított 900 darab, augusztus 16-ára maradt készletben 45.974 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, aug. 16. A ferencvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 15-én érkezett 351 drb. Készlet 330 darab, összes felhajtás 631 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 221 drb, elszállított maradt 460 drb. Napi árak: 120—180 kilós 59—60 kr, 220—230 kilós 59—60 krajczár, 320—330 kilós 59—60 kr, óreg nehéz — krajczár, malacz — kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti juhvásár, augusztus 16. A mai vásárra felhajtott: 459 drb hizalt ürü, 830 drb feljavított juh, 442 darab kisorolt juh, 80 darab kiverő juh, 142 darab szerbiai kecske, 1317 darab szerbiai juh. Napi árak: hizalt ürü 20—21¹/₂ frt páronként, 22—24.50 forint 100 kilónként, feljavított juh 15—19 forint páronként, 20—21 forint 100 kilónként, kisorolt juh 12—14 forint páronként, 18—20 forint 100 kilónként, kiverő juh 11—16 forint páronként, 17—19 forint 100 kilónként, kecske 10—19 forint páronként, szerbiai juh 9—13 forint páronként.

Budapesti borjuvásár, augusztus 16. A mai vásárra felhajtott 390 darab belföldi borju. Napi árak: 32—34 forint, kivételesen 44 forint 100 kilónként.

Bécsi sertésvásár, augusztus 16. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 7242 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 2654 darab fiatal sertést, 1858 darab magyar hizottsertést, összesen 6226 darabot. Nagy felhajtás, nyugodt üzlet és az árak estek. Jegyzések: kilogrammonként elősúlyban (a fogyasztási a.lót nem számítva) elsőrendű sertés 53—54 krajczáron, kivételesen 54¹/₂ krajczáron, közepminőségű sertés 50—52 krajczáron, könnyű sertés 47—49 krajczáron, fiatal sertés 43—44 krajczáron.

Pénzügy.

Magyar általános hitelbank. Ez intézet ma tette közzé 1898. első félévi mérlegét, melynek adatai, szembeállítva az előző év adataival, a következők:

I. Központi osztály. Jövedelem: Nyereségáthozat 1897. évről 49.510 forint 21 krajczár. Kamatok 557.376 forint 96 krajczár. Jutalékok és társasági nyereségek 120.337 forint 09 krajczár. Nyereség értékpapírokon 44.696 forint 50 krajczár. Házberjövetelem 10.101 forint 47 krajczár. Összes jövedelem 782.622 forint 23 krajczár. Kiadás: Tiszti fizetések 17.924 forint 33 krajczár. Költségek 35.688 forint 58 krajczár. Adószámla 55.409 forint 72 krajczár. Összes kiadás 109.022 forint 63 krajczár. Marad tiszta jövedelem 673.499 forint 60 krajczár. II. Bank- és áruosztály. Jövedelem: Kamatok 366.489 forint 49 krajczár. Jutalékok 247.947 forint 87 krajczár. Nyereség értékpapírokon 54.750 forint 63 krajczár. Nyereség érczváltók és pénznemek után 42.617 forint 51 krajczár. Nyereség árukon 13.684 forint 50 krajczár. Nyereségrészesedés a fumei hitelbanknál 5510 forint 73 krajczár. Összes jövedelem 730.990 forint 73 krajczár. Kiadás: Tiszti fizetések 94.356 forint 51 krajczár. Költségek 122.685 forint 63 krajczár. Veszteség követeléseken 10.492 forint 91 krajczár. Adószámla 57.324 forint 17 krajczár. Összes kiadás 284.859 forint 02 krajczár. Marad tiszta jövedelem 446.131 forint 71 krajczár. Ebből 25 százalék a császári királyi osztrák kereskedelmi és iparhitelintézetnek, vagyis 111.532 forint 93 krajczár, marad a Magyar Általános Hitelbanknak 334.598 forint 78 krajczár. Összes tiszta jövedelem az 1898. június 30-án végződő félévben 1.008.098 forint 33 krajczár.

Az elért tiszta jövedelem a részvénytöke 11.26 százalékos jövedelmezőségének felel meg pro rata temporis. A mérlegben a konzorciális üzletek eredményei közül fel vannak véve az osztrák beruházási kölcsön és a földhitelintézet zálogleveleinek eladásából elért nyereség. Különbösen azonban felvéve a mérlegbe a magyar beruházási kölcsön, a fővárosi kölcsön, a csehszlovák részvények, a déli vasúti prioritások eladásából elért üzleti nyereségek és azon vállalatok részvényeiből folyó nyereség, amelyek az intézet üzletkörébe tartoznak. Ezeket tartalékolva szűkít a Magyar Általános Hitelbank az évi zárómérleg számára.

Közlekedés.

A déli vaspálya beruházásai. A császári királyi szabadalmazott déli vaspálya társaság az 1898—1912. években körülbelül 38 millió forintot szükdékozik beruházásokra fordítani. Ebből az összegből a magyar vonalon építkezésekre 5.565.900 forintot faktatnak be, még pedig vonalépítkezésekre 1.096.670 forintot, állomási építkezésekre pedig 4.360.110 forintot, míg az összeg két százalékát előre nem látott kiadásokra irányították elő. Beszerzenek azonkívül új forgalmi eszközöket is, ezek között 3140 teharkocsi 5.901.700 forintos költséggel.

Hajójaratok megszüntetése. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság elnöke közölte, hogy a Vaskapun be-

következett alacsony vízállás miatt, az Orsova és Turn-Severin között tartott összekötő hajójaratát megszüntette oly módon, hogy a menetrend szerinti utolsó lefelé menet folyó hó 16-án volt, az utolsó fölfelé menet pedig folyó hó 17-én lesz. Ezen összekötő járatokkal egyidejűleg megszűnik a zimony-orsovai és turn-Severin-galaczi vonalon fekvő állomások egymás közötti viszonylatban való áruszállítás, valamint az ezen viszonylatra szóló közvetlen menetjegyek kiadása is.

Sorsolás.

Az 1890. évi háromszázalékos osztrák földhitelsorsjegyek ma esti húzásánál a főnyereményt (45.000 frt) 1410 sor. 60. sz., a második nyereményt (2000 frt) 8772 sor. 44. sz. sorsjegy nyerte meg. 1000 frtot nyertek 1105—95 és 2471—8.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 16.

SZEPTEMBERI BUZA
MÁRCZIUSI BUZA
JEGYESEK.

Egy szív, egy lélek — egy ár! A mai utódzsedén mindkét határidő 8 forint 24 krajczáron forgott. Tehát megvolt a régen jelzett örvendetes családi esemény! Azt hisszük azonban, hogy csak rövid ideig tart majd a boldog frigy, mert a gabonatózsde hangulata után itélve a márcziusi csakhamar elpórtol ismét a közeli határidőtől és még csinos deport is fog képződni, azaz a későbbi terminus lesz az olcsóbb. Ismételve fejtettük ki, hogy a spekuláció csak a két hét múlva kezdődő teljesítési időtől retteg. Októberre, vagy plans márcziusra nincs gondja búzára — azt tartják — mert termelőink előbb-utóbb mégis csak előhozakodnak az áruval.

Perze a kiürült raktárak folytán egyelőre még könnyű a produczeneknek a tartózkodás. Aztán a Balkán-államok sem jöhetnek jelenleg kombinációba — mert épen ma kapunk hírt róla — a Vaskaput az alacsony vízállás következtében bizonytalan időre becsukták.

A határidő-piaczon ma különben nagyon szilárd volt az irányzat. A szeptemberi terminus kezdő árfolyamától mintegy tíz krajczárral emelkedett és a szombati zárulathoz viszonyítva öt krajczárt nyert árában.

E relatív csekély árjavulás dacára bátran mondhatjuk, hogy a hangulat sziklaszilárd volt, mert minden számításba jöhető előjel alapján ma joggal jelentékenyebb árhanyatlást vártak. Nemcsak egy, de két napi, egy-egy centes amerikai lanyhulásról értesültünk az ünnepek alatt, a felhozatal — amint ezt a malmok helyesen megjósolták — tényleg „torlódt” és ma reggel a budapesti pályaudvaron 536 vagon buzát számláltak össze. A malmok derekasan kijátászták a helyzetet és csak tízeget krajczárral olcsóbb árak mellett voltak hajlandók vásárolni. Hah! nem minden héten van duplaünnepe. Délután egybékent a készáruforgalomban is kedvezőbb volt a hangulat és többek között elkelt egy rakomány dunántúli buza: 1500 métermáza 78 kilogramm 9 forint 55 krajczáron 3 óra, tehát szombati áron.

A gabonatózsdeden erősen bíznak benne, hogy a legközelebbi napokban a mához hasonló képe lesz az üzletnek; a készáru fog olcsóbbodni, a határidő meg drágulni.

Ily formában képzelik a sokat emlegetett diszparitásnak a kiküszöbölését. Elfelejtik azonban a tözsérek, hogy a terminusáremelkedését megcsinálhatják úgy „házilag” a maguk hatáskörében, de az effektív áru olcsóbbodásába még másnak is van beleszólása.

A többi cikkek közül a tengeri kezdettől végig szilárd irányzatot követett. Tavalyi tengeriben szünetelnek a felmondások, az idei terméskilátások pedig jelentékenyen redukálódtak. Ezt nemcsak a hivatalos jelentés, hanem főleg a ma beérkezett magántudósítások is megerősítik. Új tengeri különben bécsi számokra nagyban várakoztak. Zárult a tavalyi 4 frt 96 krajczáron, az idei 4 frt 26

Krajczáron, szombathoz viszonyítva ennélfogva 8 krajczárral magasabban. A mai liquidációs kurszus 4-93 frt.

Rozs, árpa, zab készáruforgalmában az árak alig voltak fentarthatók. A határidőpiacra változatlanok a cikkek kurszusi.

A visible supply az Unioiban kitett millió bushalekben:

Table with 4 columns: Location (Buzában, Tengeriben), Current price, Price 6 months ago, Price 1897, Price 1896.

Az atlanti kikötőkből elszállítottak a múlt héten millió bushelben

Table showing shipping statistics to various countries: Angliába, Hollandiába, Belgiumba, Németországba, a continensra.

Elszállítottak továbbá 250.000 zsák lisztet.

Előfordult készáru-eladások.

Large table listing various types of grain (wheat, rye, barley) and their prices in different locations (Budapest, Bp., etc.) and quantities.

Hivatalos készárujegyzések.

Table of official grain prices for various types of wheat (uj tiszavid., pestvidéki, fehérn., szerb.) and other grains like rye and barley.

Előfordult határidőkötések.

Table showing forward contracts for grain, including dates and prices for different types of wheat and rye.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table of official forward contracts for grain, listing dates and prices for wheat, rye, and barley.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, augusztus 16. Az osztrák hitelintézet felévi mérlegéről az a hír jár, hogy kedvezőtenebb lesz a múlt événél és ennélfogva a tőzsdén sűrűbben akadnak a papírra nézve eladók, mint az utóbbi napokban.

az irányzatban. Délben azonban az árhullámza megállapodott és estig az árak nem igen változtak. Délután a forgalom is csekélyebb volt.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 396.10 — 395.10, Osztr. hitelrészvény 362.10 — 360.70, Osztr.-magyar államvasut 362.70 — 361.90, Közuti vaspálya 389.50 — 389, Magy. általános kőszénbánya 98.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 361.30, Magyar hitelrészv. 395.50, Aranyjárdék 120.75, Koronajárdék 98.70, Leszámitoló-bank 260.—, Jelzálogbank 249.50, Rimamurányi 253.50, Osztrák-magyar államvasut 362.—, Közuti vasut 389 — 389.50 forintont kötetett.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárdék 98.65, Közuti vasut 388.75 — 388.50, Villamos vasut 255.50 — 256, Magyar hitelrészv. 395.75 — 395.25, Osztrák hitelrészvény 361.20 — 361.—, Osztrák-magyar államvasut 362.30 — 362, Magy. ált. kőszénb. 98.65 forintont kötetett.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2 — 2.50 forint, 8 napra 4. — 5.50 forint, augusztus utoljára 9 — 10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing market prices for gold and silver (Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, etc.) as of August 16 and 18.

Az utőtőzsde változatlan.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table showing market prices for various types of bonds and securities (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, etc.) as of August 16 and 18.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDE.

Budapest, augusztus 16. Terményekben csekély a forgalom, lanya irányzat mellett.

Hivatalos jegyzések.

Table of official records for various types of bonds and securities, including prices and quantities.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, aug. 16. A vásári forgalom: Használ a forgalom élénk, árak szilárdak. Baromfi élénk, árak szilárdak. — Halban lanya, árak szilárdak. Tej- és tejtermékek élénk.

Árak szilárdak. Tojásnál csendes, árak emelkedtek. Zöldsgégnél lanya. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott ételmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52-53 fr. II. 48-51 fr. Birkabús hátulja I. 42-44 fr. II. 38-40 fr. Borjúbús hátulja I. 64-66 fr. II. 61-64 fr. Bertabús - Iszrendű 62-64 fr. vitéki 46-52 fr. (Minden 100 kilonként.) Kollász füstök 60-80 kr. (kilonként). Sertészsír hordóval 55-56 fr. (109 kilonként). — Baromfi (éles). Tyúk 1 pár 1.10-1.30 fr. Csirke 1 pár 0.55-1.20 fr. Lúd hízott 1.80-2.00 fr. — Kétszemélyes Tojás 1 kő (14-16 db) 29.5-30.0 fr. Sárgarépa 100 kötés 1.00-1.00 fr. Petrezselyem 100 kötés 1.00-1.00 fr. Lencse m. 100 kiló 14-19 fr. Bab nagy 100 kiló 8-12 fr. Paprika I. 100 kiló 30-60 fr. II. 20-25 fr. Vaj I. rendű kilonként 1.5-0.80 fr. Lásaj kilonként 0.50-1.10 fr. Burgonya, idej. 100 kiló 2.20-2.50 fr. Burgonya sárga 100 kiló — fr. — Húsok. Harscsa (éles) 0.50-1.00 fr. I. kiló. Csuka (éles) 0.20-1.20 fr. I. kiló. Ponty (új) 0.10-0.50 fr.

Szsz.

Budapest, augusztus 16. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 19.25-19.50. Finomított szesz nagyban 57.25-57.75. Finomított szesz kicsinyben 57-58.4. Élesztőszesz nagyban 56.50-56.50. Élesztőszesz kicsinyben 57-57.25. Nyersszesz adózva nagyban 56.25-56.75. Nyersszesz adózva kicsinyben 57-57.4. Nyersszesz adózatlan (exakt) 16.75-16.8. Denaturált szesz nagyban 22.75-22.75. Denaturált szesz kicsinyben 22.25-22.50. Az árak 10.000 literenként hordó nélkül, az vasut Budapest, közpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, augusztus 16. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.60-19.90 forinton kelet. Szállítási ár 19.50-19.90 fr.

Prága, augusztus 16. Adózott trippó szesz nagyban azonnali szállításra 55.50 forinton kelet. Adózatlan szesz 18.75-19.00 forinton kelet. Azonnali szállításra nagyban.

Triest, aug. 16. Kivitel szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban, román áru 12.00 forint, cseh áru 12.25-12.50 forint, magyar áru 12.50 forint, augusztusi szállításra.

Brünn, augusztus 16. Rkontingens szesz változatlanul jegyzetett.

KÜLFÖLDI GABONATOZSDEK.

Bécs, augusztus 16. Eleintén külföldi jelentésekre az irányzat lanya volt, utóbb azonban budapesti jegyzések hatása alatt javult. Kötlettel: buza őszre 8.12-8.16 forinton, buza tavaszra 8.17-8.22 forinton, zab őszre 5.66 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 8.20-8.21, buza őszre 8.15-8.16, rozs őszre 6.72-6.74, tengeri jul.-augusztus 5.80-5.83, zab őszre 5.67-5.68, repce augusztus-szeptemberre 12.60-12.70 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, augusztus 16. Daczára a magasabb külföldi jegyzéseinek a mai értéktőzsdén a spekuláció tarozkodó volt, mivel a belpolitikai helyzet hatása alatt állott, csak egyes közlekedési vállalatok részvényei iránt volt jobb kereslet. Fegyvergyár ár emelkedett.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 360.37 361.25, Anglo-bank 157, Union-bank 295.50, Ländlerbank 226.25, Osztr.-magy. államvasut 362.362.75, Déli vasut 77.50, Buschtichradi lit. A. 1720, Alpei bánya 163.75-164.90, Fegyvergyár 237 240.50, Prági vasipar 737-730, Májusi járadék 101.80, Török sorsjegy 60.10-60.25, Német márka 58.83.

Élelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.87, Anglobank 157., Union-bank 295.50, Ländler-bank 226.75, Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut 77.50, Alpei bánya 164., Májusi járadék 101.80.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361. Osztrák földhitel 447., Anglo-bank 156.75, Bankverein 267.50, Union-bank 295.50, Ländler-bank 226., Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut 77.50, Elbevolgyi vasut 266.50, Észak-nyugoti vasut 260.25, Török dohányrészvény 133.50, Fegyvergyár 240., Alpei bánya 164.50, Májusi járadék 101.65, Török sorsjegy 60.50, Német márka 58.85.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papíráradék 101.55, 4.2%-os ezüstjárdék 101.50, 4%-os osztrák aranyjárdék 121.65, Osztr. koronajárdék 101.25, 1860. sorsjegy 140.75, 1864. sorsjegy 192.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.25, Osztrák hitelintezeti részvény 361., Angol-osztrák bank 157., Union-bankrészvény 295.50, Bécsi Bankverein 267.50, Osztrák Ländlerbank 226.75, Osztrák-magyar bank 910., Osztrák-magyar államvasut 362.13, Déli vasut részvény 77.50, Elbevolgyi vasut 266.50, Dunagözlőhajózási részvény 480., Alpei bányarészvény 161.60, Dohányrészvény 132.25, 20 frankos 9.53, Császári kir. vert arany 5.87, Londoni váltóár 129.05, Német bankváltó 58.83, Bécsi Tramway 513., Az irányzat csendes.

Bécs, augusztus 16. (Utőbőzsdén.) A déli tőzsdé zárulata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 361.12, Magyar hitelrészvény 394.50, Anglo-bank 156.75, Bankver. 267.50, Union-bank 297.50, Ländlerb. 226.75, Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut 77.50.

Elbevolgyi vasut 266.50, Északnyugoti vasut 260.25, Török dohányrészvény 133.50, Rimamurányi vasut 263.50, Alpei bánya 164.70, Májusi járadék 101.65, Magyar koronajárdék 98.65, Törökországi 60.80, Német márka azonnali szállít. 58.83, Német márka ultimóra 58.82 forinton.

Frankfurt, augusztus 16. (Zárul.) 4.2% papíráradék —, 4.2%-os ezüstjárdék 86.25, 4%-os osztrák aranyjárdék 103.15, 4%-os magyar aranyjárdék 102.55, magyar koronajárdék 99.10, osztrák hitelintezeti részvény 306.50, osztrák-magyar bank 772., osztrák-magyar államvasut 307., déli vasut 69., Elbevolgyi vasut 231., bécsi váltóár 169.85, londoni váltóár 20.397, párisi váltóár 80.825, bécsi bankverein 227.50, villamos részvény 133.30, alpei bányarészvény 140., 3%-os magyar arany-kölcsön 89.60. Az irányzat szilárd, északnyugoti vasut 212.

VIZÁLLAS.

— Augusztus 16-án. —

Table with columns: Feljő, Vízjárás, Vízjárás kezdési időpontja, Feljő, Vízjárás, Vízjárás kezdési időpontja. Lists various waterway routes and their status.

Élelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.87, Anglobank 157., Union-bank 295.50, Ländler-bank 226.75, Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut 77.50, Alpei bánya 164., Májusi járadék 101.80.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 13-án.

Large table with multiple columns: Állampapírok, Záloglevelek, Elsőbbségek, Részvények, and various other financial instruments. Each entry includes a description and its corresponding price in forint and denar.

BABEL.

Francia regény.

(7)

Írta: Augustin Filon.

Saint-Clair ur minden este háza összes lakóit, a cselédséget is, összegyűjtő és akár egy Cromwell korabeli család, elmondja imáját. Leginkább ezeket a kifejezéseket használja: Isten, kötelességem, a jók és a rosszak a jó lelkiismeret jutalma, és a szenvedő osztályok jóléte. Mindezek dacára nem tudok bízni erőnyeiben. Lehet, hogy nincs igazam s lehet, hogy ő a földkerekség legderékabb embere, de akik ilyformán beszélnek, azok mindig gyannak előttem, Saint-Clair ur tetszeni kíván nekem s ha azt hiszi, hogy nem veszem észre, szemügyre vesz, de mihelyt feléje fordul a tekintetem, a Times mögé bujik.

Tanítványom egy évvel fiatalabb, mint én; tizenkilenc éves baba, ki mindent megcsellekszik, ami eszébe jut. Ha rá akarom venni arra, hogy dolgozzék, hát akkor összeülök, összecseszköl s ha azt mondod neki, hogy atyja nem ezért hozott engem ide, hát kaczag és újra megülel. Kopogtat ajtómon, azt állítja, hogy elfelejtett valamit megmondani s ha kérdem tőle, hogy mi az, hát akkor kétségbeesztő kiejtéssel francziául így szól: „Az, hogy én önt az örülésig szeretem!” Épen e perczen jött be és azt mondja: „Fogadom, ön a szerelmesének ír. Mennyire mulatságos volna, ha levelét elolvashatnám!” Épen a Saint-Clair ur arczképét akartam önnek vázolni s azt válaszoltam, hogy ez a levél épenséggel nem érdekelné s hozzá tettem; „Azonfelül nem írok a szerelmesnek, mert nincsen.” — Ne tagadja! — Biztosítom önt! — Akkor egy asszonynak ír és én iszonyuan féltékeny vagyok rá! — Nem, férfinak írok. — Fiatal? — Nagyon fiatal! — Ah! hát mégis? — Micsoda? — A szerelmese! — Nem, ez egy barátom. Megállapodtunk egymással abban, hogy sohasem szabad szerelemről beszélnünk.

Ha ön látta volna, mennyire meglepte ez!... Sohasem foglalkozik mással, mint ilyen dolgokkal. Elmesélte nekem az ő és a barátói összes intrikáit: táncmulatságok, garden-partiek, historiáit, ismerkedéseket fiatalemberekkel, a levelezéseket a „Telegraph” hirdetései útján, a rendez-vousokat a divatúru üzletekben, a jótékonybazi bazárokat, hol őt font sterlingért osztogatta a csókokat és elmondta egy csóknak a történetét is, melyet — ingyen adott egy szaranséltlen pályázónak — és egész tömeget a hasonló semmiségeknek. Ha befejezi meséit, a lábaimhoz ül, állával a térdemre támaszkodik és hümbánón tekint reám. „Én megvetendő, én rettenetes vagyok, ugy-e?” mondja. „Biztos vagyok benne, hogy ön engem megvet.” Legkevésbé sem! — Hát mit gondol felőlem?

— Azt, hogy ön egy kis flirtelő, aki azonban igen jó családanya lesz. — Oh, előre tudom, hogy utálni fogom a gyermekeket! — Dehogy, imádni fogja őket.

Ime, ezek a mi leczkéink. Gondolja, hogy én megérdemlem a fizetésemet? Mihelyt egy könyvet nyitok ki, fáj a feje. Azonban el van ragadtatva a nőmanczipációtól, mióta említést tettem róla. Ha gazdag lesz — megjegyzendő egyetlen leány — sok pénzt, igen sok pénzt fog e czélra áldozni. Elmegyünk a gyülekezetre, alapítunk egy ujságot. Én cikkeket fogok írni, ő a látogatókat fogadja. Őt órákor téa lesz az „előrehaladt hölgyek” részére, kiket mulatságosabbaknak tart, mint a többi. Csak az nyugtalanítja, hogy az előrehaladt asszonyok rövid haját hordanak, mert ő nem akarja lenyírni szép haját. „Nem gondolja, kérde tőlem, hogy hosszú hajjal is lehetek emanczipált?” Annyi bolondságot mondott, hogy akaratom ellenére nevemem kellett.

Legjobb barátja Walden asszony, kinek kertje El Obeyddel határos. A „nemes” Walden asszonynak — azért nevezik így, mert egy vicomte nővére — van egy unokaöccs, akinek kiltása volna arra, hogy e házban a férj és vő szerepét játssza, ki azonban a süketet adja és inkább művész-életet él. Waldenné kis, öregecske, igen cziczomás, igen szabados, igen parfümírozott hölgy, aki szembeötölően disztigvált és teljességgel hóboros. Milyen idős? Senkisé tudja igazán. Amy azt állítja, hogy még IV. Györgygel táncolt volna a „Pavilion”-ban, de én nem hiszem, hogy annyira öreg volna. Egyébiránt öreg urak látását, társalgását és társaságát gyűlöli; csak fiatal hölgyekkel szórakozik és ezeknek bizalmasa. Ő a szerelmesek élő szótára és ujsága; ő osztja a tanácsokat a lelkiismeret kéreseiben és az elfogadandó vagy visszautasítandó „esetek”-re nézve. A „Court Circular”-on, melyet könyv nélkül tud és a „World”-nak a királyi hercegnőkről és egyházi méltóságokról szóló tudósításain kívül még csak regényeket olvas, azonban a modern írókkal nincsen megelegetve. Tegnap azt mondta: „Az én időmben egy jó regényben mindig volt valami szökötetés; egy férfi, aki éjnek idején költőhágcsón felmászik egy erkélyre. De a mostani ostoba regényekben ilyesmi nem fordul elő!” Amy egész nyugodtan felelte: „A mai nők valószínűleg sokkal egyszerűbbnek vélik, ha kedvesük a kapun jön be hozzájuk a lunsch és téa közötti időben.” Walden asszony felkiáltott: „Kicsikém, ezért a mondásért megérdemli, hogy megülejlem!”

Bizonyára sokat szeretett ifjúságában. De kik voltak választottjai? Bizonyára olyan hősök, mint akikkel folyton példálódzik: „Egy tökéletes genteman... a legszebb férfi a földön... kitűnő modor... micsoda érzelmek... micsoda szel-

lem!” És az elmaradhatatlan conclusio: „Milyen kár, hogy mindennap leissza magát a jockey-jával!” Ime ilyen alakokat szeretett ő. De hát többet érnek a mai férfiak? vagy érnek csak annyit is?

Egy bizám-majmot, egy papagályt és két ölebet is meg kell említenem El-Obeydd lakói között. De, Istenem, majd megfeledektem Saint-Clairné asszonyról! Szegény, hisz itt ugys szokás az, hogy megfeledekzenek róla! Oly kevés helyet foglal el a házban! Oly kevéssé hallom őt férje és leánya mellett! Oly keveset beszél és én nem vagyok biztos benne, vajjon merre gondolkozik? A szelleme ép olyan szelíd, mint a külsoje. Egész társalgása az időjárásra szorítkozik, de még erről sem mer határozott véleményyt mondani, ha ura és parancsolója már elmondta róla nézetét. Saint-Clairné megülland, ha férjének melege van és didereg, ha ura fázik. Ön emlékszik, ugy-e, arra a történetre, melyet együtt olvastunk el? Argyll grófnőről szolt, akit O'Nkeil, a nagy irlandi vezér megszoktatott és akit zsarnoka lánczra vezetett. Csak az étkezés és a lefekvés idejében vették le bilincseit, mikor abban a tiszteletben részesült, hogy megoszthatta a hős ágyát. Megjegyzendő, hogy a mese szerint a grófnő imádtá elrablóját. Én azt hiszem, hogy Saint-Clairné ilyfajta asszony.

Ugy látszik, hogy az iszonyat nem öli meg a szerelmet. Ez aljas, nemde? Ilyen dolgok csak növelik nemem iránti megvetésemet, ha mélyebb megvetés még lehetséges volna.

A cselédek szentelen hangon beszélnek urnőjükkel, különösen egy kis szobaleány, egy valóságos hárpia, aki a ház nagyhatalmának képzelte magát. Miért? Félek, hogy kitalálom. De nem — nem akarom rágalmozni ezt a szegény Saint-Clair urat.

Ami nekem itt tetszik, az inkább maga a ház, mint lakói. A ház közepén van egy nagy üvegfedelű terem; e fölé épült a két emelet, melynek folyosói a kastély összes szobáit kapcsolják össze. Ebben a teremben a kincsek egész halmaza van összehordva. Azt hinné, Saint-Clair egy ezeregy éjszakabeli palotát rabolt ki, hogy ezt a termet berendezze és valóban komikus, mennyire imádják e közönséges bourgeoisok ezt a tündérpalotát. Tizenkilenc évvel s ha az orr körülbelül az arcz közepén, az orr két oldalán pedig egy-egy szem van: könnyen alkalmazkodunk mindenhez, anélkül, hogy nevétségessé váljunk. Ami engem illet, nem tudom, hogyan festek e milieubén, de annyi bizonyos, hogy szeretem a fényűzést.

(Folytatás következik.)

A főszerkesztő távollétében

a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1893. augusztus 17-én.

NEPSZÍNHÁZ.

Nádai Ilonka első fellépése szobaleány után.

Orpheus a pokoiban.

Operetta 4 felvonásban. Írta: Hector Crémieux. Fordította Erva Lajos. Zenéjét szerette Jacques Offenbach.

Személyek:

Orpheus Solymosi
Eurydice M. Csatai
A király Z. Bárti
A királyné Euday I.
Minnerva Koltai
Philo Tallian Ida
Arisztos Kloss M.
Philo Konradich
Orpheus Nádai
Eurydice V. Margó
A királytémény Kassa
Bix Jankó Kassa

Kezdete 7 és fél órákor.

BUDAI SZINKÖR

Az össze-vissza fogadó.

Operetta 3 felvonásban. Kezdete 7 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós patikárius.

Bóbér 4 felvonásban. Írta: Gaudelot. Fordította: Helba Jenő.

Személyek:

Fouragot Szilágyi V.
Fandette Aranyosy
Ferdinand Ballo K.
Berlinek Bencs E.
Bertinet-é Hattyu A.
Paturin Mátyus
Fekete-é Sz. Szilágyi
Carlot Iványi

Kezdete 7 és fél órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

Igazgató Fehér Zsigmond.

Leszámolás.

Eredeti népszáma 2 felvonásban. Írta: Géry István. Kezdete 7 órákor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejér Dorottya

Krach Móni

az Ó-budai fonogorok. Kezdete 7 és fél órákor.

Színházi műsorok.

	Magyar Színház	N. kir. Operaház	Vig. Színház	Nep. Színház	Magyar Színház	Budai Színház	Kisfaludy Színház
Csütörtök	—	—	A hálókocsik ellenőre	Nebántsvirág	Aranylakodalom	—	—
Péntek	—	—	Mozgó fényképek	A két tacska	Michu lányok	—	—
Szombat d. u.	—	—	—	A peleskei nótárius	—	—	—
Este	—	—	A hálókocsik ellenőre	Varázsgyűrű	Aranylakodalom	—	—
Vasárnap d. u.	—	—	—	1848.	—	—	—
Este	—	—	Mozgó fényképek	A baba	Gésák	—	—

Budapest-kávész

Andrássy-ut 27.

Ujman átalakítva.

Ma és mindennap

Banda Marcsi és fiai

Kitűnő zenekara hangversenyez.

Tisztelettel KEINER MÁRKUS tulajdonos.

Millenium-kávész

Andrássy-ut 34.

Ismét az Öreg Rácz Pál 38-ik film

RÁCZ LACZI

hangversenyez.

Az iskolaévadra! Vászon és fehérnemű raktár „a szép juhásznéhoz”
Kunz és Mössmer Budapest, Kigyo-tér 1. szám.
 Ajánljuk duszválasztékú, mindennemű és minőségű fehérnemű keletgyéket 8-16 éves iskolás gyermekek részére kászen, vagy mérték után. Megrendelések utánvé-
 tellet és a leggyorsabban eszközöltetnek.
 Árjegyzékek kívánatra ingyen.

**Tornaeszközök, függő-
 ágyak, kötélárúk, hálóok**
 ruhaterítők fehér kendőkből, zsinó-
 rok, fűzők, hevederek, zsebk és
 ponyvák, valódi angol Lawn-Tennis és krti
 társas-játékok.

Seffer Antal
 Budapesti, IV. (Károly-lelkő) Károly-utca 12. sz.
 Vidékre árjegyzék szerint.

Nyolcz napig
MAGAS TÁTRABAN
 és a
 regényes vágvölgyi fürdőkben
 Tárasutazás.

Felkeresve Kassa város. — Igófürdő. — Lőcső város és fürdő-
 — 2 Tatrafürdő. — Csórbát-tó. — Rujecz fürdő. — T. Teplicz
 — Pöstyén. Szórakozás, adítás és sok látnivaló.

Indulás 1898. augusztus 28-án.

Részvételi ár az összes költségekkel és 1. rangú
 alutással szeményekint 55 frt.
 (Vasuti-jegy nélkül 40 frt.)

Prospektus és felvilágosításul szolgál a
Gyógyfürdők, Üdülőhelyek és Utazási
Központi iroda
 Budapest, V. ker., Dorottya-utca 13.

Ügynökök Szabadalmakat
 Készítők és átvevők

Fataky H. és W.
 szabadalmi irodája
 Budapest,
 VII. ker. Erzsébet-körút 42.
 Központ: Berlin, Lützowstr. 23
 Alapították 1882-ben.
 Saját irodák: Hamburg, Frank-
 furt, Köln, Bozsó, Lipcsa, Ham-
 naver, Prága, Varsó, New-York.

Eddig meghívás és
 több mint 30.000 bejelentési
 értékesítési összeg mintegy
 2 1/2 millió márká
 Felvilágosítás és irózet ingyen.
 A magyar kereskedelmi min-
 iszterium képviseletével.

magas provizió mellett fel-
 vétetnek egy igen előnyös
 szép biztosítási ág terjesz-
 tésére a Hamburgi katona
 szolgálati, kiképzési és
 korbilitációs társulat ve-
 nésügynökségénél, Buda-
 pest, Almássy-utca 4.
 Biztosításokban nem jár
 tasakkellően kiképzettnek.
 Ugyanott egy pénzbeszedő
 felvétetik 500 frt kau-
 czió mellett.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Kalángy-Naptár-a
 1899-re,

melyet az ORSZÁGOS HIRLAP elő
 fizetői legyess fognak megkapni
 hirdetésük közlésére a legaltalmasabb.

Hirdetésüket elfogad:
 az Országos Hirlap kiadóhivatala
 VIII. ker., József-körút 68. szán.

A Pozsonyi Kereskedelmi Akadémia,
 melynek végbizonyítványa egy évi önkéntesi katonai szolgálatra jogosít,
 és melynek eddig végzett tanulói legelső rangú kereskedő-, gyári- és bankári
 cégeknek vagy közhivataloknak és a mezőgazdaságban nyerték alkalmazást,
 1898. szeptember 1-én 14. évfolyamát nyitja meg.
 Az intézetet a múlt isk. évben 257 tanuló látogatta, köztük 212 vidéki,
 kiknek jó családoknál való elhelyezése ügyében az igazgató kész-
 séggel jár a szülők kezére.
 Minden iránt tájékoztató évi jelentés levelező-lapon is látható.
 Pozsony, 1898. július hó

Jónás János
 igazgató.

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintot havi részletre a meg-
 jelent 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintot havi részletre egye-
 lőre 6 kötet szállítva, 10 részlet
 lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
 művel:

- I. A lakintéző vármegye.
- II. Az apró genly és a nóp.
- III. Kezefios iralmák.
- IV. Pízsosak a hazánra.
- V. Tavaszl ígylek.
- VI. Urak és paraszok.
- VII. A két keletvidék.
- VIII. Glab és folyosó.
- IX. A hazafis kálta.
- X. Torony.
- XI. Lovagvénak, kis primár.
- XII. Kalángy-Megyháti levelek.

Mikszáth Kálmán
 összegyűjtött munkái.
Olcsó egyöntetű diszkiadás
12 kötetben

A gyűjtemény ára
 diszkötésben **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy
 barna kötésben.

Méltoztassd az alábbi rendelőlapot levágni és aláírva lapunk
 kiadóhivatalához beküldeni.

A Róval Testvérek Irodalmi Intézet. Rézvény-társaságnak Budapest. Megrendelem a t.
 Társaságtól az „Országos Hirlap” kiadóhivatala után.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkötésű kötetben 36 forintért.

a) Utánvétellel bérmentve
 b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállí-
 tását kívánva.
 c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal
 szállíttassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet lefizetése után.

Az első részlet utánvétellel szedendő be, a továbbiak 189. hótól mindaddig fizetendők
 a Társaság pénztáránál Budapest. míg a má vételára törlesztendő. A részletfizetések be nem tartása esetén szives
 kedjük a Társaság az esedékes összeget postai megbízás útján, a postaköltség hozzászámítása mellett beszedni. A
 részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kötvényünk megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételára esedékesé válik. A
 gyűjteménynek a befizetett részletek által már már fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

Lakóhely: _____ Név: _____
 Kérel: _____ Aláír: _____

**Makulatura-
 papir**
 olcsón kapható
 Bővebbet a kiadóban.

Nagy bolthelyiség
 a József-körút legélénkebb helyén f.
 6. november hó 1-ére kiadó.
 Cziu a kiadóhivatalban.

Tan- és nevelő-intézet
Rákos-Palotán. (Budapest mellett.)
 Kics és egészséges fekvése folytán a fővárost előkelőbb közön-
 ségnek kedvelt nyaralóhelye.

Könnyelmes közlekedés a fővárossal a villanyos vasutak és a m. áll.-vasut által.
 Az intézet egy öt hold kiterjedésű parkban fekszik. Növények felvétel-
 nek 4 elemi, 6 polgári, 8 gimnasiunumi osztályba. Az elemi, polgári és a négy
 első gimnasiunumi osztályok a nyilvánosság jogával vannak felruházva. A gym-
 nasiunum négy felső osztályába járó tanulók is alapos oktatásban részesülnek és
 mint magántanulók egy nyilvános főgymnasiunumban tesznek vizsgát. A magyar,
 német, francia, latin nyelvek alapos tanítására különös súlyt fektetnek. A szellemi
 tehetségek fejlesztése mellett a test edzésére is kiváló gond fordítottik. Kiváló
 tanerők. Alapos oktatás és gondos felügyelet. Erőt adó jó táplálék. Kiváló viz.
 A művelői díj mérvékelt. Ismertetővel (programmal) és bővebb felvilágosítással
 szivesen szolgál Rákos-Palotán (Budapest szomszédságában, vasuti, posta- és
 á virda-állomás.)

Wagner Manó,
 igazgató, intézetvezető.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Csak szerű az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közérves levelekben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegkekből vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

az

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő úrlétszámokban:

- I. ker., Járnok-utca 22. *Dr. Balázs György nagybíró.*
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt *Eisenbach Vilmos, főszekrényárnyékos.*
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. *Reiszl Miksa, dohányárnyékos.*
- IV. „ Farsich-bazár *Dévai József, dohányárnyékos.*
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám *Nemzetek A. J. dohányárnyékos és újságíró.*
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. *Lőwinger Gyula, szekrényárnyékos.*
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. *Weil Vilmos, dohányárnyékos.*
- V. „ Váci-körút 6. szám *Kerecs Jenő, dohányárnyékos.*
- V. „ Lipót-körút 22. szám *Wollák Kálmán, dohányárnyékos.*
- VI. „ Teréz-körút 54. szám *Breuer Miksa, dohányárnyékos.*
- VI. „ Andrássy-út 48. szám *Hobonyi Ilona, dohányárnyékos.*
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám *Kotler Béla, dohányárnyékos.*
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám *Frad J. dohányárnyékos.*
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérk.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltenek.

LEVELEZÉS.

- Elegáns,** szép fiatal asszonykának, ki kölcsönözne 10 forintot? Választ „Sikkes” címen a kiadóhivatalba kér. 1837-1
- Szerény.** Levél ment a kiadóhivatalba. 5862-1
- Tisztviselő.** Levele van a kiadóban. 5864-1
- Z. Z.** Ha te is úgy akarsz, akkor — — — én nem bánom, legyen ugr. B. b. 5856-1
- Dezső.** Bármennyire is törekedtem levelekre pontosan válaszolni, sajnálatomra mégis csak ma tehettem meg. Ami személyemet illeti, hát bizony nem a legjobb irhatom és alig várom, hogy Trencsénbe menjünk. Lehet, hogy ott jobb lesz. Ide már nem is hívják, mert csak egy pár napig leszünk még itt, azért levelet okvetlen várok. Irjál mindentől. Csókol. szerető Mehadia. 5858-1

HÁZASSÁG.

- Kölgyeim.** Egy vidéki nagyobb városban lakó 35 éves gyógyszerész tulajdonosa vagyok, komoly szándékom rövid idő alatt egy boldog családi tizhelyt alapítani, és végből oly előkelő családból származó művelt és szép, lehetőleg szőke leány ismeretséget keresem, ki 30-35000 forint hozomány felett rendelkezik. Csakis névvel állított ajánlatokat veszek figyelembe, melyek „F. G. gyógyszerész” címen e laphoz küldendők. 5850-2
- Férjhez** adni szeretném 20 éves, szép, háziasan nevelt, szerény igényű nővéremet komoly gondolkodású és biztos ekzsztenciájú uriemberhez. Levelek „Angella” alatt e laphoz kéretnek. 5852-2

ÁLLAST KERES.

- Állást keres** egy intelligens fess kisasszony, mint elárúsítónő, pénztárnál vagy hasonló állást. Ajánlatokat „Z. F.” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 5808-3
- Szorgalmas** és tehetséges fiatalember, ki az irodai munkákban jártas, félnap alkalmatást keres. Szíves megkereséseket „Tehetséges” jelleg alatt a kiadó továbbít. 5782-3
- Hivatalnoknő** szép írással, az irodai teendőkben jártas, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5640-3
- 50 korona** jutalmat adok annak, ki nekem egy rak-tárnoki, felügyelő, vagy ehhez hasonló állást szerez. En egy 30 éves nős kereskedő vagyok. Levélbeli megkereséseket „50 korona jutalom” alatt a kiadóhivatal továbbít. 5714-3

Xiváló jó gazdaasszony, ki jelenleg is egy nagyobb falusi háztartás gazdaasszonya, állását változtatni kívánja. Levelek „Anna” alatt a kiadóhivatal továbbít. 5818-3

Fiatal, keresztény leány, ki mint elárúsítónő már több éven át alkalmazva volt, állást keres. Elmegy vidékre is. Szíves megkereséseket „V. Z. 21.” jelleg alatt a kiadóhivatalba címzendők. 5824-3

ÁLLAST KAPHAT.

Egy fiatal leányka keresetkét nagyobb fú mellé játszani, és aki a házi dolgokban és valamit segít. Kívánatik perfect francia és német nyelv. Bővebbet lehet megtudni az Országos Hirlap kiadóhivatalában. 5846-4

Junges Mädchen gesucht zu 2 grössere Knaben als Gespielin; erfordert wird die perfekte Kenntniss der deutschen und französischen Sprache und etwas Mithilfe im Hauswesen. Reflektanten mit beseheidenen Ansprüchen wollen sich um Näheres an die Administration dieses Blattes wenden. 5844-4

Szabadalmazott háztartási cikk előállításához, társat keresek, kinek 4-5000 forint készpénze van. Nyereség 60-70%. Ajánlatokat „Szabadalom” jellegre e laphoz kérek. 5758-4

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánlkozik, tanít a legkifőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangú, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 5694-5

Zenetanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 5680-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

150 háztelek A főváros közvetlen közelében, a környék legegészségesebb helyén **Fennsík**, vasuti állomás mellett, négyszögletként 1 fűtől 60 ltről lejjebb, készpénz termő szőlővel részlet fizetésre és alulírott tulajdonosnál eladó. **Lászlóvárosy Béla.** 6871-7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 12000 négyszögöl nagyságú ölenként 3-25, telek jutányos árban eladó. 5256-7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-úton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5402-7

A budai oldalon egy kisebbszerű ház vételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Ház” jelleg alatt e laphoz kéretnek. 5822-7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat-és telket (Újpest környékén), jutányosan közvetít. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Cím a kiadóhivatalban. 5268-7

Kirház Újpesten, 300 négyszögöl kifizetett telken modern igényeknek megfelelően építve, 8 1/2 évi adómentességgel, a palota-újpesti vasutállomás közelében és két villamos-vonal közt, előnyös feltételek mellett eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4958-7

ELADÁS.

Szépen berendezett kávéház, egy nagyobb vasgyár közelében, közbenjött haláleset miatt azonnal eladó. Ajánlatok „Kávéház” jellegre e laphoz kérek. 5800-8

A Baross-utczában egy kitűnően menő kifőző sürgősen családi viszonyok miatt eladó. Ajánlatokat a kiadó közvetít. „Kifőző” jelleg alatt. 5792-8

Villaszerűen épült ház Budapest környékén 7000 forintért 3500 forint készpénzfizetés ellen eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1859-8

VÉTEL.

Kajföldi papírgyár óhajta a helybeli piacon képviselőt alkalmaztatni. Csakis **szakemberek** kerestetnek. Ajánlatokat „Paper” jellegre e lap kiadóhivatala továbbít. 5802-9

Mielőbbi megvételre kerestetik egy 4 méteres portál. Cím a kiadóhivatalban. 5722-9

Könyvtár berendezéséhez jó írók művei vételre kerestetnek. Ajánlatok „Házi könyvtár” alatt a kiadóhoz intézendők. 5826-9

Azonnali átvételre keresek egy jólmenő kávéházat, vagy kifőzőt lehetőleg a Józsefvárosban. Ajánlatok „R. B. 600.” alatt e laphoz címzendők. 5842-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál lakást és teljes ellátást kaphat olcsó ár mellett 1-2 vidéki fú a Józsefvárosban. Kifőző bűnásimód biztosított. Cím a kiadóban. 5788-10

A Nádor-utczában egy elegánsan burorozott utcai szoba kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5854-10

Egy csinosan burorozott szoba, fürdőszoba használattal és esetleg teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 5650-10

Jgen szépen burorozott kétáblakos tiszta udvari szoba azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 5580-10

Egy elegánsan burorozott udvari szoba a Szentkirályi-utczában kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5652-10

LAKÁS KERESTETIK.

A Csengery-, Izabella- és Vörösmarty-utczában, a Király-utca tájékán 2 szobás utcaai lakás minden hozzátartozóval kerestetik. Levélbeli ajánlat „Tiszta lakó” címen a kiadóhivatalba intézendők. 5506-11

A Nagymező-utca környékén keresek egy utcaai lakást 2, esetleg 3 szobából és stb.-ből álljon. Az évi bér megnevezésével állított ajánlatok „Lakás 1898” alatt a kiadóhivatalhoz címzendők. 5750-11

SZOBA KERESTETIK.

Váci-körút, Arany János-utca környékén keresek egy szépen berendezett utcaai szobát lehetőleg 1-ső emeleten, intelligens családnál. Ajánlatokat „Jó lakó” címen a kiadóba kérek. 5794-12

Két vasuti tisztviselő keres 15-ére egy csinosan burorozott szobát külön bejárattal, egy intelligens családnál, a keleti pályaudvar szomszédságában. Ajánlat „Két vasuti” címen küldendők e laphoz. 5748-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A vigszinház tőzsomszédságában ujonnan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszsz- és villamvilágítással, legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek tüzetnek vagy raktárnak. Házber igen mérsékelt. Cím a kiadóban. 5838-13

A Garai-utczában 2 utcaai szoba, előszoba, konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5236-18

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyleti helyiségeknek, vivoteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662-17

Kerékpáriskolának, könyvnyomdának, vagy más ipari célra is igen alkalmas földszinti utcaai helyiség, 12 nyílással az utczára, a vigszinház tőzsomszédságában, azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 5848-17

Tisztító-intézet, a főváros legélénkebb helyén, családi körülmények miatt, olcsón átadó. Szíves megkereséseket a kiadóba kérek „Jó üzlet” jelleg alatt. 5790-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Elhizottság. Csusz, köszvény, gyomorhaj, ideg-és bőr ésszűl betegségek biztosan és gyorsan gyógyíthatók villamos fényfürdő, vizkúra, napfürdő és svéd gyógygymnasztika segítségével Dr. Palócz Ignác gyógyintézetében (rendelő intézet) IX., Várház-körút 7. Rendelés: a. e. 10-12 és d. n. 3-5 óráig. 6827-18

Köhögésnél, rekedtségnél vogyen 80 kr-ért Réthy-féle Pemeteffü-czukorkát. 1837-18

Két iskolásleánykát teljes ellátásra elfogad a jövő iskolai tanévre intelligens gyermektelen házaspár. Szigorú felügyelet. Zongoraoktatás, esetleg zongorahasználat. Cím a kiadóban. 5700-18

A legelegánsabb utcaai ruhákat olcsó árban készítt egy elsőrangú varrónő. Cím a kiadóhivatalban. 5428-18

Teljes ellátást nyerhetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5448-18

Jgen ügyes nőiruha- varrónő ajánlkozik házakhoz napi 1 fűt 50 kr-ért. Cím a kiadóhivatalban. 5508-18